

NVMISMATA GRAECA

NON ANTE VULGATA

QVAE ANTONIVS BENEDICTVS

E SVO MAXIME ET EX AMICORVM

M.VSEIS SELEGIT

SVBIECTISQVE GASPARIS ODERICI

ANIMADVERSIONIBVS

SVIS ETIAM NOTIS ILLVSTRAVIT

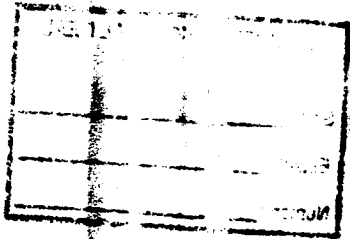
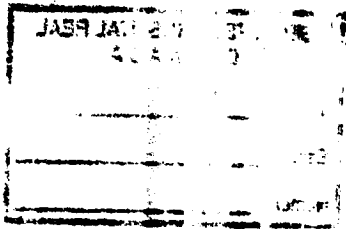

ROMAE AN· MDCCLXXVII·

EX OFFICINA ZEMPELIANA

PERMISSV PRAESIDVM

NVMISMATA GRAECA

NON ANTE VULGATA

QVAE ANTONIVS BENEDICTVS

E SVO MAXIME ET EX AMICORVM

M.VSEIS SELEGIT

SVBIECTISQVE GASPARIS ODERICI

ANIMADVERSIONIBVS

SVIS ETIAM NOTIS ILLVSTRAVIT

ROMAE AN· MDCCLXXVII·

EX OFFICINA ZEMPELIANA

PERMISSV PRAESIDVM

ANTONIUS BENEDICTVS
 MICHAËLI CATALANI
 S.

S Aepius me gravissimis verbis hortari consuevisti, ut ea ex Cimelio nostro numismata, quae nondum ab aliis vulgata sunt, publici juris facerem, opportunifque adnotationibus illustrarem. Rem poscis sane difficillimam; praesertim quum mihi in patriam reverso librorum inopia, aetas ingravescens, honesti cujusdam otii desiderium majora in dies afferant impedimenta. Sed ne ab homine tum communis patriae, tum etiam veteris amicitiae, studiorum similitudinis, & quotidiani usus vinculo mihi conjunctissimo nequaquam posse exorari videar, aliqua saltem ex parte licet invito tibi morem geram. Nam quum aliquot ab hinc annis Romae degerem, & Gaspar Odericius, qui miram quamdam ingenii vim cum incredibili rerum antiquarum intelligentia conjungit, meos aliquot numos Graece inscriptos populorum & urbium, nimirum Cintandriorum, Haephaestiorum, Juliensium Laodicensium, Lydiorum, populi cujus nomen

ex incerta lectione non satis liquet, Mysomacedonum, Stratenfium, Talariorum, Mostenorum, Karrhenorum selegisset, illosque cumulatissime effes interpretatus, ego nonnulla de meo penu Odericianis interpretationibus adjunxi, & aliis quinque numis nondum item vulgatis, altero nempe tum Antandriorum, tum Julienfium Laodicensium, praeterea Hyrcanorum, Canusinorum, Adaneorum, suis enarrationibus adnexis, opellam ditandam curavi. Ac propediem quidem quinque & decem ista numismata e domesticis tenebris exire, & in publicum conspectum prodire debebant. Sed a Viri doctissimi, & de me, meisque numis optime meriti consuetudine distractus, omne de illis in lucem edendis consilium deposueram: quod quidem nequaquam iterum sumsissem, nisi tu & precibus & obsecrationibus eo rem adduxisses, ut tuae voluntati sine maxima temeritatis nota obfistendi omnem mihi facultatem, ereptam esse intelligerem. Huc accessit, quod quum apud te diatribam quamdam de Picenorum Origine delitescentem comperissem, in qua novum opus, & a nemine antea pertractatum aggressus, summo studio, ac diligentia ita nostrae gentis ortum

illustrasti, ut ea per te novum decus adpta esse videatur, ego non solum eam in lucem edi posse probavi, sed ut re ipsa ederes auctor tibi magnopere fui, quum praesertim clarissimi etiam Viri eadem mecum sentientis testimonium haberes, cui nescio an nostra haec aetas antiquitatis cognitione parem habeat, superiorem certe neminem. Inventus primum, & diu animi pendens te mihi tandem obsequuturum esse, promisisti, si ego item meas, & Odericii, de quibus dixi, elucubrationes typis mandare passus essem, & quo id facilius consequerere, omnem operis edendi procuracionem te libenter suscepturum profitebaris, ut nullam molestiae ac laboris partem mihi relinqueres. Nunc vero nihil jam est, quod me amplius roges, Amice optime: ut fidem tu liberafisti, sic ego do manus victas: Habe tibi quidquid hoc opellae est: Sit mei erga te amoris ac benevolentiae signum. Porro si minus meae, Odericii certe animadversiones probabuntur, ac tu quidem difficultatem illam meam, vel etiam segnitiam jam minus, opinor, reprehendes: procrastinatio enim mea hoc attulit boni, ut ab Odericio quosdam praeterea commentarios elicerem, doctos omni-

no & laboriosos, quos ille in Omali numum meum, & in alios ab amicis suppeditatos, me olim suasore perscripserat: quibus utique propter festinationem tuam libellus hic noster modo careret, si tum faciliorem me tibi praebuissem. Utinam & reliquos ille, qui vel uni mihi complures sunt, Graecos numos illustrare aggressus esset! cum eo interprete & laudatore multum famae ac nominis Museo nostro accessisset; tum haberes tu quoque ad eam Σπαρτην, quam nunc ornas, monumenta ex Graecia Asiaque permulta: amicus vero ille noster, qui nuper Vindobonae numos hujus generis plures emisit, privati hominis opes miratus, conjectura jam facile assequeretur, symbolas Romae paratas sibi fuisse quam plurimas; at solum se aut cum paucis esse voluisse. Ceterum his tu nunc utere, quae praesto sunt, remque publicam juvato: & quoniam ea es aetate, quae sit labori ferendo par, eo idem ingenio & eruditione, ut cum praestantissimis certare possis; urge opus quaeso, quod instituisti: unius laborem multorum utilitas compensabit. Vale.

Firmi Cal. April. An. MDCCLXXVII.

AVCTORITATES CENSORVM

L Vcubrationes Gasparis Aloysi Oderici, & Antonii Benedicti CC. VV. quibus numi quidam nondum vulgati illustrantur, jussus a Rmo P. Ricchinio Sac. Pal. Ap. Magistro legi diligenter, probavique: multa enim, qua docti Auctores pollent, & quam maxime res numaria veterum desiderat, Eruditione conscriptae sunt, nec quidquam habent: quod sive sanctissimis Religionis nostrae institutis, sive bonis moribus ullo unquam tempore obesse possit. Dat. ex Tabul. Vatic. Id. Iun. 1777.

Cajetanus Marinus Tabularr. Secrett.

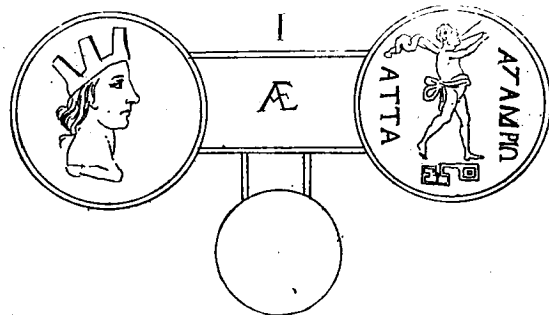
Vatic. & Arcis S. Angeli Praef.

V Oluntati ut obsequer P. Reverendis, Augustini Ricchinii Mag. Sac. Pal. Apost. scitissimas Gasparis Odericii & Antonii Benedicti animadversiones notatasque ad Graeca numismata non ante vulgata perlegi omnes: nec vero offendi quidquam, unde aut doctrinae Catholicae labes aut periculum rectis moribus metuendum, quin multa inesse comperi, digna plane eorum nomine, quae & inventorum censum augeant, & interiores litteras scrutantibus muniant viam: ut emissae in lucem pluribus profutura videantur. D. Romae Idib. Iun. An. MDCCLXXVII.

Antonius Morcellus Praef. Bibliot. Alban.

GASPARIS ODERICI
AD NUMISMATA SELECTA

EX MUSEO ANTONII BENEDICTI
ANIMADVERSIONES.

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Magistro Sacri Palatii
Apostolici .

F. A. Episcopus Montis Alti, ac Vicesgerens .

IMPRIMATUR,

Fr. Thomas Augustinus Ricchinius Ordin, Prædicatorum
Sacri Palatii Apostolici Magister .

I.

Caput turritum .

(ANTANΔΠΙΩ ... infra ATTAΔ ... *Antandriorum.*
Attalos. Faunus cum nebride ad fin. hum. duabus
tibiis canens : infra Maeandri fymbolum .

Antandrus Troadis urbs in finu
Adramyteno ,, Intus (inquit
Strabo XII. 606.) est Antan-
drus cum monte superne immi-
nente , cui Alexandria nomen , ubi con-
troversiam Dearum a Paride ajunt esse
disceptatam : tum Aspaneus caedua Silvæ
Idææe pars ... Sequitur Ahyra pagus ,

A

la-

lacus Aſtyrenae Dianae ſacer. 55 Antandrum *Pelaſgicam* dixit Herodotus viI. 42. *Lelegeiam* Alcaeus apud Strabonem l. c. quod ita compono , ut ab aliis fundata , ab aliis occupata deinceps fuerit . Quum vero Leleges ab Ionibus in Aſiam e Graecia profectis poſt Ilium everſum expulſos narret Strabo xiiI. 632. hinc facile ſuſpicor , Pelafgos hujus urbis conditores fuiſſe , quos deinde Leleges , qui diu loca illa tenuerunt , Antandro ejecerint . *Liberæ* urbis numos an quiſpiam produxerit , ignoro : Auguſtorum vultu & nomine ſignatos Harduinus , Vaillantius , aliique vulgarunt . Faunum duabus ſimul tibis canentem ad Bacchi orgia , & pompas refero , in quibus tibias a Faunis hujusce numinis miniſtris uſurpatis , nemo neſcit . Turritum caput Urbis genium designat ; neque tamen repugno , quin Rheam designare idem poſſit , a qua Bacchum altum educatumque refert Nonnus Dionyſiac. ix. 159. expiatum , & Cybeleias caeremonias edoctum Apollodorus Bib. iiiI. Multa ſane Rheae cum Baccho communia Pindari atque Euripidis auctoritate docet Strabo . Nihil mirum igitur ſi urbis Phrygiae conterminae , & cujus pars habita olim Troas eſt , numis-

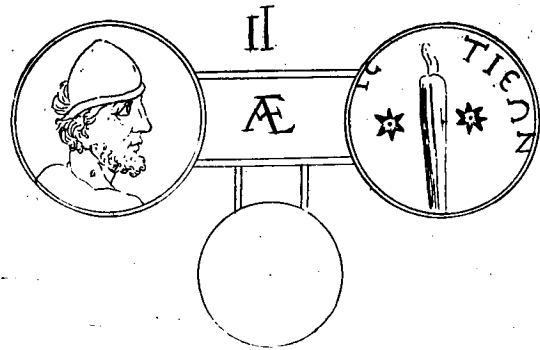
mismata Bacchum ſimul & Rheam praeferant . Bacchus Junone inſtante ad aram Rheae confugiens videbatur in celebri illa Ptolemaei Philadelphi pompa , quam plurimis deſcribit Athenaeus iv. 201.

Huic noſtro ſimiles numos duos apud Haymium (Tom. iI. Muſ. Brit.) invenio , quorum alter *Aſiae* in Lydia , alter *Apameae* in Phrygia percuffus eſt : in primo ΑΣΙΕΩΝ ΑΓΑΝΙΚΟΣ : in ſecundo ΑΠΑΜΕ... ΚΗΦΙΣΤ. legitur . Utrumque ad muſicos agones refert Haymius : non improbo ; modo eos eſſe velit , qui Dionyſiacis in pompis ac feſtis agebantur . Nam Fauni , quos in Bacchi comitatu fuiſſe & pueri ſciunt , numos ad Bacchum , ejuſque orgia pertinere aperte oſtendunt . Bacchus porro a Lydis etiam cultus fuit , de quibus triumphaffe auctor eſt Lucianus in dial. Jov. & Jun. Tom. i. n. 18. ΑΤΤΑ... interpretor ΑΤΤΑλος , & magiſtratus Antandriorum nomen eſſe exiſtimo : non enim Haymio aſſentior , qui nomina haec ad ludorum praefectos referre videtur . Quid vero Maeander in extrema numi ora ſculptus ſibi velit , non aſlequor : neque enim ad Maeandrum ſita fuit Antandrus , uti Apamea , Magnesia , aliaeque urbes , qua-

rum in numis Maeandri figura , sive potius symbolum visitur . An illud fortasse innuit , Antandrios , quum Bacchi , & Berecynthiae Orgia in Phrygia , atque Apageae imprimis celebrarentur , misisse qui in iisdem tibia canerent ? Bacchum peculiari cultu Phryges venerabantur , qui e Thracia orti cultum istiusmodi in Asiam detulerunt , ut pluribus docet Strabo .

Ca-

II.

Caput Vulcani .

)(ηφα CTIEΩN *Hephestiorum* . Fas erecta inter duas stellas .

H Φαιστια . Quatuor hujus nominis loca apud veteres invenio . ΗΦαιστια dicitur *Acamantidis* tribus , populus apud Stephanum . ΗΦαιστια Lemni urbs Ptolemaeo , Dionysio Periegetae , Stephano , aliisque geographis . *Hephaesium* , quam inter Lyciae urbes recensent Plinius , Solinus ; ejusdemque meminit Seneca ep. 79 . Tandem ΗΦαιστια parva insula Meliten inter & Gaulum , cujus extat mentio in itinerario Antonini a Wesselingio edito . Ex his porro primus locus huc sane non spectat ; gentile enim , ut docet Stepha-

A 3

nus,

nus , non ΗΦαιστειος , sed ΗΦαιστιαδης
 est : quin , si Pinedo credimus , oppidum
 ipsum non ΗΦαιστια , sed ΗΦαιστιαδας
 dicendum . Ultimus etiam praetermitten-
 dus videtur ; vix namque arbitror nullius
 nominis infulam proprios sibi numos cu-
 disse . Utri vero ex duabus , quae super-
 sunt urbes Lemniaene , an Lyciae numum
 hunc nostrum tribuam , incertus sum :
 Utrobique Vulcanus cultus . Nota fabula ,
 Vulcanum praecipitem e caelo actum in
 Lemnum cecidisse , ubi aerariam deinceps
 exercuit . Hinc *Vulcania* dicitur Lemnus
 a Valerio Flacco ; & *κραναον πεδον ΗΦαι-*
στοιο a Dionysio v. 522 . At Lycios etiam
 Vulcanum coluisse , quum ipsum urbis no-
 men ostendit , tum Vulcani templum su-
 pra Sidenonsis promontorium , cuius memi-
 nit Scylax. , *Supra id Fanum Vulcani (ιερον*
ΗΦαιστου) in monte , multusque ignis ier-
ra editus ardet sponte sua , nec unquam
extinguitur . , Quamquam unum idemque
ιερον ΗΦαιστου Scylacis , & Plinii *Hephae-*
stium censuit Salmasius ad Solin. p. 785 .
 de quo nolo hic disputare . Qua Lyciae
 parte sita haec urbs foret , pluribus dispu-
 tat idem Salmasius ; incertum enim an
 prope Phaselidem Pamphyliam versus cum
 Scy-

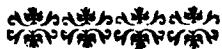
Scylace collocanda sit , an prope Chimaer-
 ram montem non longe a Caria , quod
 suadere videtur Plinius H. N. lib. v. cap. 27 .

Numos duos ΗΦαι inscriptos vulgavit
 Pellerinius , quorum unus Apollinis caput
 praefert , & facem aversa in parte inter
 Dioscurorum pileos erectam : alter hinc
 juvenile caput diademate cinctum ; illinc
 arietem , ante quem fax accensa . Utrum-
 que Lemniorum urbi tribuit Vir doctus ;
 at melius fortasse Lyciis tribuisset , apud
 quos Apollinis , quem in Lycia genitum
 ait Homerus Iliad. iv. v. 101 . Apollinis in-
 quam cultus insignis fuit . Iisdem Lyciis
 numus hic noster tribui potest ; placuit
 enim Lyciis gentilia urbium nomina in
 ΕΥΣ finire , ut non uno in loco ait Ste-
 phanus .

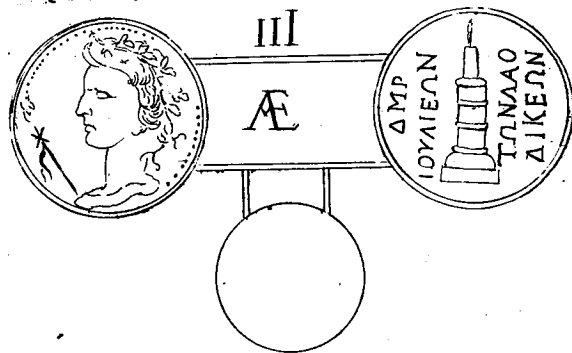
Erectam , stantemque in numo facem
 ad *λαμπαδαδρομια* refero , quae in ho-
 norem Vulcani agebantur , quo in certa-
 mine is victor discedebat , qui cursum fa-
 ce inextincta confecisset . Duo astra Dio-
 scuros , ni fallor , designant , qui ab Ho-
 ratio *lucida sidera* , a Callimacho *λαμ-*
δαιμονιοι αστερες dicti sunt . Dioscuros ab
 Hephaestis sive Lemniis sive Lyciis cultos
 fuisse , testes sunt numi , quos nuper cita-
 bam .

bam . Quod si quis facem ad Διοσκουρια referre malit , per me licebit ; novi enim faces in Deorum cultu saepe accensas .

Hephaestios cognomine *Julienses* apud Arrigonium (Num. Grae. Tab. II. 25.) observavi : ubi Neronis numus , cujus aversa in parte imperator eques visitur cum hac epigraphe ΣΕΡΓΙΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΩΝ ΙΟΥΛΙΕΩΝ : quinam porro sint *Hephaestii* isti *Julienses* Lyciine , an Lemnii , aliis divinandum relinquo . Si vera sunt , quae de Lyciorum nominum terminatione nuper ex Stephano dicebam , Lemniis hunc Neronis numum tribuerem : sed incerta in re ἀπέχω .

Ca-

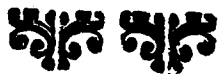
III.

Caput Bacchantis cum thyrso .

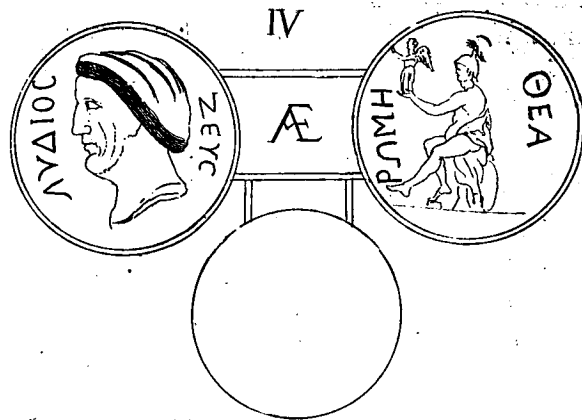
Χ ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΤΩΝ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΔΜΡ. *Julien-
sium Laodicensium. An. 144. In medio Pharus .*

A Nnus CXLIV. Laodicenorum exiit anno V. C. 850. Nerva Romae imperante . Laodicenum agrum vini feracissimum , unde maximam vini partem Alexandrinis praeberet , praedicat Strabo XIV. 751. Nil igitur mirum , Bacchum a Laodicensis cultum , cujus rei testis Caput Bacchantis in numo expressum . Aversae partis typum Laodicensis urbis Pharus exhibere puto , quae non quadrata turris , ut Alexandrina , Siphnia , & Toronica , sed rotunda , & columnae similis fuisse videtur .

Columna haec porro, seu turris duplicis fascia aequali inter se spatio distanti cingitur, eique laterna superposita est, in qua lumina noctu navigantibus praelucencia collocata erant: hanc nescio quid supereminet stylo seu virgae simile. Laodiceum portum commendat Strabo l. c. & Appianus Civ. l. iv. 624. „*Dolabella, inquit hic, Laodiceam urbem sibi amicam pervenit, sitam in peninsula munita; ad mare vero habentem portum ad commercatus abunde convehendos idoneum: nec minus ad securum abitum, quandocumque liberet navigare*”.

Jup-

IV*

ΖΕΥΣ ΛΥΔΙΟΣ. *Juppiter Lydius*. Caput Jovis.

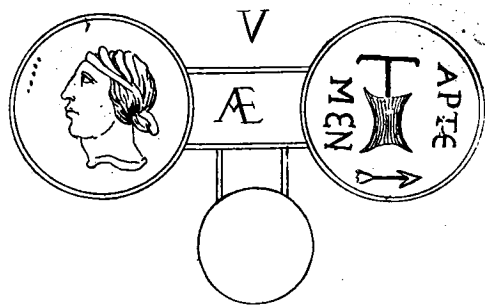
ΘΕΑ ΡΩΜΗ. *Dea Roma*. Roma loricae infidens dextra victoriolam tenet.

Jovem plures Lydiae urbes venerabantur non uno cognomine, nec iisdem omnino symbolis. Vulgatis ac notis accesserat superioribus annis ΖΕΥΣ ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ *Juppiter Coriphaeus* ex Philadelphiorum numo apud Pellerinium: accedet nunc ex hoc Ζεὺς Λυδῖος *Juppiter Lydius*, quo divum patrem atque hominum regem non aliquarum urbium dumtaxat, sed totius Lydorum gentis tutelare numen fuisse discimus. Quir porro Philadelphii, ut hoc

hoc obiter perstringam, Jovem suum Κορυθαῖον dixerint, ignorare me fateor. Pausaniam sane non probo qui Κορυθαῖον Capitolinum interpretari videtur. „Corinthi, inquit lib. II. cap. 4. supra theatrum Jovis templum est, qui romana lingua Capitolinus vocatur, graeca vero Κορυθαῖος dici posset. „Sunt qui putent (vide Girald. de Diis Synt.) vocis etymon ab Lycii montis jugo in Arcadia deductum, quo in jugo Jovem educatum Arcades fabulantur, & ἱερα κορυθη dicebatur: paullo hoc verisimilius. Sic Diana ex ejusdem templo in summo Cynorthii montis vertice, posito Κορυθαῖα apud Epidaurios nuncupata est, ut idem narrat Pausanias l. II. c. 28. Zeus Καπιτολεus legitur in Antiochenorum numo apud Froelichium (IV. Tentam. pag. 187.) & apud Gruterum pag. MIX. 5. Zeus Καπετολιος, ex quo Capitolinum Jovem Κορυθαῖον nequaquam apud graecos nuncupatum firmatur.

ΘΕΑ ΡΩΜΗ. Romam turpis graecorum Asianorum assentatio Deam fecit anno V. C. 559. si vera de se praedicant Smyrnaei apud Tacitum Ann. IV. 56. Ajunt nimirum, „se primos templum urbis Romae statuisse M. Portio Consule, magnis quidem jam

romani populi rebus, nondum tamen ad summum elatis, stante adhuc punica Urbe, & validis per Asiam regibus. „Smyrnaeos excepisse videntur Alabandenses in Caria. Siquidem anno V. C. 584. eorum legati Urbis Romae Templum se fecisse commemorabant, ludosque anniversarios ei Divae instituisse: (Vide Liv. lib. 43.) tum aliae graecorum urbes, quas longum est, & supervacaneum enumerare. Serius superstitione haec romanos occupavit. Nam qui primus templum Romae in urbe aedificavit, Hadrianus fuisse perhibetur. Sardibus totius Lydiae Metropoli numus hic percussus fortasse est. Frequens sane Sardonorum in numis Juppiter, quem Olympium esse arbitror, cui templum in ea urbis parte, ubi Lydorum regia olim fuerat, ab Alexandro aedificatum memorat Arrianus lib. I. exp. Alex. c. 17. At Sardonios numos, qui Θεαν Ρωμην proferant, nullum haecenus vidisse memini, quamvis Harduinus extare affirmet. Duae sunt in Lydia urbes, quarum in aere Θεαν Ρωμην viderim, Τημεροδοραι scilicet, & Ερμοκαππλιας. Numus hic noster argentea lamella obductus fuerat, cujus adhuc vestigia averfa in parte conspiciuntur.

Caput laureatum.

(Gubernaculum in medio numo erectum, hinc APTE, inde MEN, infra Jaculum.

Priorem epigraphen lego APTE *μῆνι* Artemidi. Agamemnonem ad Trojam proficiscentem, quum

..... „ *Aequora saevi
Invia fecissent venti, Boeotaque tellus
Aulide piscosa puppes tenuisset ituras.* „ Met. XII. 1.

Agamemnonem, inquam, ut Dianam, cujus ira illic detinebatur; placaret, navis gubernaculum in ejus Deae templo dedicasse, memorat Callimachus Hymn. in Dian. v. 228.

..... „ *Tibi etiam Agamemnon
Clavum navis dedicavit in Templo,*
Mu-

Munus contra navigandi incommoditatem, quando ipsi detinebas ventos, Teucrorum quum naves Achivae oppida vexatum

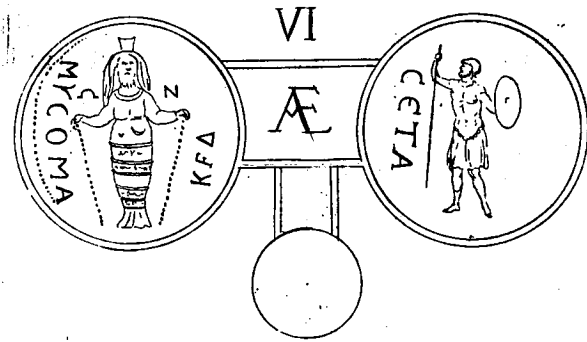
*Navigarent propter Helenam Rhamnusi-
am animis concitatae.* „

Quod a Mycenarum rege factum olim fuit, id ab iis etiam, quorum numum proferimus, factum est, ni fallor: at neque qui sint, nec qua de causa, quoque istud tempore factum, satis scio. Maritimam esse urbem, aut fluvio saltem navigabili impositam facile credo; imprudentis tamen esset certam hic aliquam a me designari, plures quum sint, quorum nomen ab hac syllaba MEN exordiat. Si qua tamen divinandi venia daretur, *Mendaeis*, aut *Menelaitis* tribui fortasse posset. *Menda* maritima Thraciae urbs, quae Macedoniae attributa deinde est, Erethriorum colonia fuit, ut refert Thucydides IV. 123. Erethrii porro in Euboea non longe ab Aulide positi Dianae templum, & Agamemnonis donum ignorare nequam potuerunt. *Menelai* vero *portum*, graecam in Cyrenaica urbem memorat Strabo XVI. 838. *Eadem fortasse urbs*, inquit Pinedus in Steph. *ac quae Μεμελαῖος λιμνη*
He-

Herodoto dicitur iv. 169. Utut sit , nihil statuo . Illud unum addam : gubernaculum non temere Dianae dicari potuisse , utpote quae portubus praeesset . Hinc λιμενεσσιν επισκοπος , & λιμενοσχοπος nominatur a Callimacho l. c. vv. 39. 259. qua super re plura illic notavit Spanhemius , quae non ego hic recantabo . Gubernaculum *solitarium* , ut ita dicam , in Cartejorum numis invenio apud Haymium (Tom. 1. Mus. Brit.) Melitensium apud Parutam Havercampii (Tab. CXLIX. n. 2.) . Addo etiam vulgatum proverbium ἀγνοτερος πηδαιλιου , quod Dianae castae virgini , ut mythologi , & poëtae praedicant , aptari jure potest .

My-

vi.

MYCOMAKεδωνων . *Mysomacedonum* . Diana Ephesina cum verubus .

(... CETA ... Miles d. hastam , s. clypeum .

MInorem Asiam post Alexandri Magni mortem Macedonum coloniis referam fuisse vulgata res est . Harum aliquot , si Norisio , & Spanhemio credimus , ne majorum suorum memoria , nomenque periret , *Macedonum* cognomentum sibi adsciverant : hujusmodi *Aschilacae* , *Blaundeni* , *Cadueni* , *Docimeni* , *Hyrcani* , *Pelteni* , & *Poemaneni* , quos omnes Macedones cognominatos partim ex numis discimus , partim ex veterum scriptis accepimus . Hos inter *Mysomacedones* referri

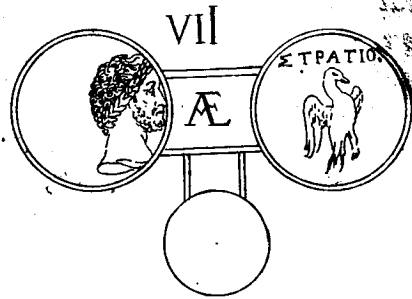
B

vi-

video : at eorum , ni fallor , alia longe ratio . Non enim hi Myſi ſunt a Macedonibus orti , ſed Myſi Macedonibus permixti , quod nominis veriloquium recte vidit Harduinus , quamvis in alia omnia abierit . „ *Hi porro Myſomacedones* , inquit in not. ad Plin. *aliquae* , quos Plinius pariter Macedones appellat ſect. 31. 32. *Macedones ii ſunt* , qui commemorantur in *epiſtola Artaxerſis capite ultimo libri Heſteris* , non alios ſcilicet , quam eos , ad quos *Perſarum regnum transferre Haman cogitaverat* . Cenſet enim vir doctus Iones , ceteroſque Croeſi imperio ſubjectos , Macedones eo tempore magna ex parte appellatos fuiſſe : „ *ita ut* , inquit (Chron. V. T. p. 559.) *ora Aſiae minoris fere univerſa* , quae aegaeo alluitur mari cum tractu mediterraneo , qui ad Croeſi regnum pertinuit , *Macedonia fere eſſet* , ac diceretur : *niſi forte poteſt aliquis certo documento ſuadere ... recentius in Aſia Pliniana* , quam in Europa Macedonum nomen eſſe , aut fieri potuiſſe , ut ſi Macedones europaei ſuum nomen poſt Alexandri tempora in Aſiam tranſvexerint , cum his dumtaxat regionibus communicarint , quae in Lydia , Ionia , & Aeolide eſſent , hoc eſt

eſt in antiqua Croeſi ditioe , extra quam quum Macedones non occurrant , quis cordatus non fateatur , ex ea parte potius , in qua natum nomen illud ſit , in Europam , quam ex Europa in Aſiam commiſſiſſe „ : Haec ille acute profecto , ac ingenioſe ; verene non hic diſputo . Illud mirari ſane ſubeſt , quur in Phrygia ſolum , Lydia , Myſia , & Ionia reperiantur , qui *Macedonicam* originem praeferre voverint , quum Aſiam totam Macedones coloniis ſuis oppleverint : id non ſine cauſa factum : at quanam haec fuerit , ex aliis diſcam .

Myſomacedones in Phrygia collocat Ptolemacus , in Ionia vero Plinius : jamdiu obſervatum eſt , utriuſque provinciae conſinia non ſatis certa , ac fixa fuiſſe . Horum populorum numos an alius quiſpiam protulerit , ignoro . Hic , quem primum vidi , Dianam Ephelinam longe lateque celebrem a Myſomacedonibus cultam fuiſſe teſtis eſt . Quid miles in altera numi parte ſibi velit , neſcio : epigraphe , cujus quatuor tantum elementa extant , magiſtratus , vel alterius urbis populivae nomen exhibeat , opinor .

vii. Caput barbaturum & laureatum.

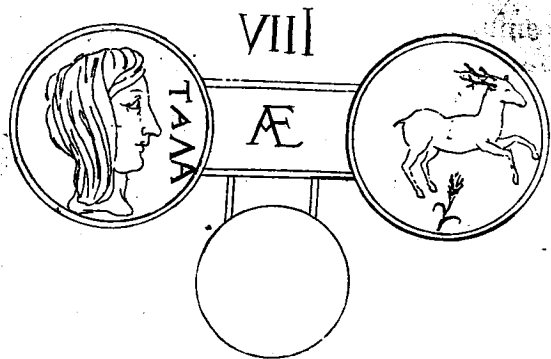
Χ ΣΤΡΑΤΙΟΝ . *Stratensium* . Avis alis modice expansis .

S*tratus* , & *Stratios* inter Acarnaniae urbes referuntur a Stephano : unam eandemque urbem censet Pinedus . Strati meminere Thucydides lib. ii. & iii. Xenophon Hell. iv. Polybius lib. iv. ubi pro στρατηγιων legendum στρατιων , item lib. v. Strabo lib. x. Diod. lib. xii. & xix. Livius lib. xliv. Cicero *in Pisonem* , ubi pro *Arfinoë Thracum* legendum *Arfinoë Stratum* , Plinius , Stephanus &c. Sita erat ad dextram Acheloi ripam , eamque commune Acarnanum Prytaneum fuisse ex Xenophonte colligit Palmerius lib. ii. Graec. Antiq. c. 5. ubi pluribus de hac urbe differit. Aeto-

toliae illam tribuit Livius lib. 43. c. 21. atque Athenaeus lib. iii. uti animadvertit Holstenius in notis ad Stephanum , quod nimirum ab Aetolis occupata aliquando , & praesertim Philippi ii. Macedonum regis tempore . Caput in adversa numi parte sculptum Jovis Dodonaei esse puto , qui non procul ab Acarnanum finibus celebratur . Avis in averfa vel Aquila est Jovis ales , vel Anser , si oculorum judicio fidendum sit . Anseres , qui in templis servari consueverant , ut ait Artemidorus Onir. lib. iv. c. 85. Isidi sacros fuisse docet Aristides Serm. sac. ii. p. 585. Vid. Ovid. Fast. I. Sacri etiam Junoni , Priapo , & , si Cupero credimus , Osiridi .

viii.

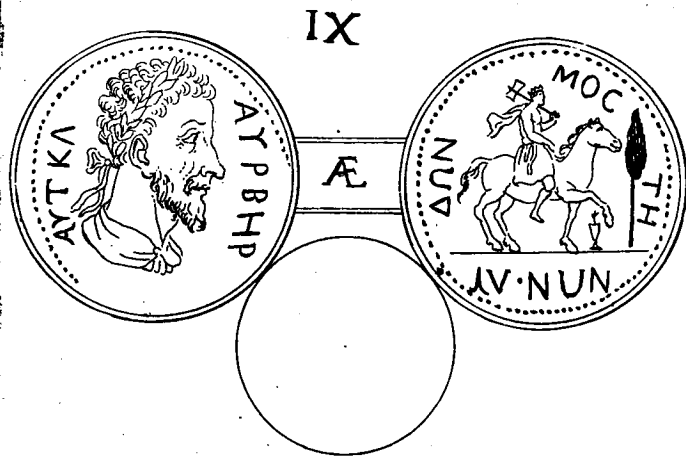
TAAA... Caput Cereris velatum, & corona cinctum.

(Equus liber & subsultans . Spica in area .

Cereris caput, & aversae partis *typus* frequens in Syracusanorum numis, ipsaque numi fabrica non aegre mihi persuadent numum ad Siculos spectare. Lego igitur TAAAPριων *Talarinorum*. *Talaria* Siciliae urbs, cujus meminit Stephanus. *Ταλαρια πολις Συρακουσιων* ..... τὸ εθνικὸν *Ταλαρινων*. Quo loco sita incertum: oppidanos *Talarenfes* appellat Plinius H. N. III. c. 8., eosque Romanorum *Stipendiarios* fuisse ait. Apud Diodorum in Eclog. p. 875. *ιλαρον* mendose pro *ταλαρον* scriptum existimat Harduinus. Caete-

terum non sum nescius alias esse urbes, quarum nomen ex iisdem litteris exorditur: *ταλαυραν* apud Dionem invenio, quam in Cappadocia idem collocat, in Cilicia vero Appianus, ex quo in confinio utriusque provinciae positam conjicio: *Ταλαριων* Achaeorum Polybii auctoritate meminit Ortelius; *Ταλαρες* memorat Strabo lib. IX. p. 434. „ *In ipsa Pindo habitant Talares Molottica gens, avulsa portio eorum, qui circa Ismarum (lege Tmarum) degunt.* „ *Ταλαβροκαν* tandem inter Hyrcaniae urbes enumerat Strabo lib. XI. 508.; nec aliae desunt, quae huc non pertinent. At quominus e sententia discedam, numismatis *Τυρι*, ut dixi, in causa sunt.

IX

AYT. K. A. AYP. BHP. *Imperator Caesar. L. Aurelius Verus.*

Caput L. Veri laureatum.

MOCTH NUN. AV NUN. *Mostenorum Lydorum.*

Amazon eques cum bipenni sin. humero
imposita, ex adverso cupressus, at-
que ante eam ara ignita.

UNus, quod meminerim, extat Mostenorum numus L. Veri Imperatoris nomen praefereus, quem Vaillantius vulgavit p. 64., ab eo tamen, quem hic exhibeo, longe diversus. De *Mostene* Lydiae urbe, quae utcumque scitu digna a Theodoro Gronovio, Harduino, Cellario,

rio, aliisque dicta jam sunt. Nollem tamen scripsisset Ortelius, Mostenem Sextam in Synodo Cappadociae tributam. ,, *Eadem Mostena, seu Justinopolis Cappadociae Secundae vocatur in sexta Synodo Constantinopoli habita.* ,, Turpis error, quem non errasset, si graeca potius, quem latinum interpretem sequi maluisset. Illa enim non uno tantum in loco, sed novies ni fallor Theopemptum *Ιουστινιανουπολεως ητοι Μωκισσου* Episcopum appellat: latinus vero interpres non semel oscitans pro *Μωκισσου* vertit *Mostene*, & Lydorum urbem in Cappadociam transtulit. Eundem in lapidem offendisse la Martiniere, & Ortelii peccatum exscribendo suum fecisse non magnopere miror; saepius quippe vaegrandi in opere somnus homini obrepit: at id Holstenium gnarum hominem, & emunctae naris scriptorem, dum Ortelii opus emendat & corrigit, non vidisse, hoc per mihi mirum visum est. Amazones e Thermodonte profectas Phrygiam, Aeolidem, Ioniam, Lydiam &c. occupasse, urbesque plures in iis regionibus ab iisdem qua conditas, qua cognominatas, notissima est vel historia vel fabula. Hujusmodi sunt Strabone auctore Ephesus, Smyrna, Cuma, My-

Myrina, Paphus. His Thyatiram, Magnesium ad Sypilum, Amisum, Amastridem, Sinopem, Mytilenen, Myrleam Bithyniae, Amasiam Ponti, Ninam, Pitaneam, Prineam, Cletam in Magna graecia, Aneam, & Cynnam lactoream in agro Ephesino, partim ex numis, partim ex veterum scriptis addidit Petrus Petitus, qui & hunc a nonnullis sancitum canonem ait, „ *quocumque in numo bipennis, aut Amazonia pelta conspicitur, illic Amazonem latere, quae urbem vel condiderit, vel ei nomen dederit* „. Haec vera si sunt, ad Amazonem *Mostene* pertinuit, & vulgatis notisque Amazonum nominibus novum hoc adjungi deinceps poterit.

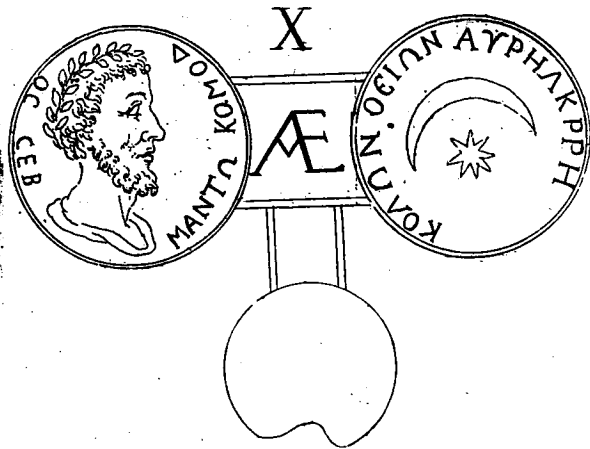
Amazonem equitantem alii exhibent graecorum numi, at equitantem turrato capite, & cum ara ante cupressum *Mostenorum* dumtaxat Hadriano, & Gallieno inscripti. Turratum caput urbem ab Amazone conditam designat; neque enim Amazones turrata corona vidisse umquam meminimus, nisi in earum urbium numis, quas ab iisdem conditas fuisse fama est, Ephesi, Smyrnae, Magnesiae &c. Quid vero sibi velit ara ignita ante cupressum, de-

definire non ausim. Suspicor tamen his Cupressetum quodpiam, vel Cupressum designari apud Mostenos sacram, cujusmodi trojanorum illa fuit, de qua apud Virgilium Aeneas lib. II. v. 714.

..... „ *Juxtaque antiqua cupressus,
Religione patrum multos servata per
annos.* „

De arborum, lucorumque cultu, deque aris ante eas excitatis plurima disputata sunt, quae non necesse habeo hic referre.

M. ANTΩ. KOMOΔOC. CEB. *M. Antonius Commodus Augustus*. Caput Commodi laureatum.

fic

Χ ΚΟΛΩΝ. ΘΕΙΩΝ. ΑΥΡΗΛ. ΚΡΡΗ..... ΔΟΡ.....
Astrum in Luna crescente.

A Versae partis inscriptionem sic legēbam: Κολωνία θειών Αυρηλιών ΚΑΡΡΗΝΩΝ Φιλορωμαίων. „ *Colonia Divorum Aureliorum Karrhenorum Romanorum amantium* . „

Carrhas antiquam Mesopotamiae urbem M. Aurelio, & L. Vero Imperatoribus post parthicum bellum Romanorum Coloniam factas magni nominis Antiquarii consentiunt.

tiunt. Hinc Κολωνία Αυρηλία *Colonia Aurelia* urbs haec dicitur in numis M. Aurelii, L. Veri, & Commodi, in hoc autem Κολωνία θειών Αυρηλιών nova fortasse in numis formula. Aurelium enim & Verum post obitum *Divos Fratres* in libris jurisconsultorum nuncupari notum est: num vero *Divi Aurelii* alicubi dicantur, ignorare me fateor. Carrhae non colonia solum, sed *Metropolis* dicuntur, qua dignitate vel tunc statim insignitae, quum deducta Colonia est, vel paucis post annis a Commodo auctae: in hujus siquidem numo apud Vaillantium (*Colon. T. I. p. 210.*) lego: ΚΑΡ. ΚΟΛ. ΜΗ. ΠΟ. Καρραι Κολωνία Μητρη Πολεων. *Carrhae Colonia Metropolis*. Carrhenos Φιλορωμαίων titulo, quo in hoc aliisque numis gloriantur, multo ante Coloniam deductam honestatos a Nerone fuisse censuit Vaillantius l. c. p. 180., „ *Sed potius*, inquit, *haec denominatio illis videtur tributa ab Imperatore Nerone*, sub quo aeram dinumerare coeperunt, quum videlicet inter romanos recensiti sunt, & Vologeses amicitiam redintegravit, ut innuit Tacitus „ mittebantur oratores, qui suo Parthorumque nomine expostulerent cum datis nuper obsidibus, redinte-

gra-

grata amicitia , quae novis quoque beneficiis locum aperiret . ,, *Itaque si anni CXI. ad annum U. C. 809. quo Vologeses victus a Corbulone obsides tradidit, adjiciantur, annum Romae 919., quo Colonia deducta est, conficiant.* ,, At haec idoneo sine teste non facile credam : hujusmodi porro non est me iudice regius hic Carrhenorum numus , cujus causa haec Vaillantius disputat . M. AYP. ΦΙΛΩΡ. Μ. ΑΙΡ.)(AYP. ΚΑΡΡΗΝΩΝ ΦΙΛΩΡ. Μ. Α. quae sic legit : Μαρκω Αυρηλιω Φιλωρωμαιοι Μητροπολεως πρωτης an. CXI.)(Αυρηλιω Καρρηνων Μητροπολεως Πρωτης : hunc ego numum perperam descriptum nullus dubito, idque non aegre sibi persuadebunt, qui norint Carrhenorum numos rudioris esse fabricae, ut si paululum detriti sint, vix ac ne vix quidem, quid sibi inscriptio velit, assequi possis. Atque ut omittam exoticam illam anterioris partis epigraphen, illud primo animadverto, Carrhas *primam* Mesopotamiae *Metropolim* dici nequaquam potuisse M. Aurelio imperante, quum in ea provincia nullae aliae urbes tunc temporis hujusmodi dignitate fulgerent. *Nisibis* enim, *Edeffa*, atque *Amisa*, quas Mesopotamiae Metropoles fuisse scimus, longe post haec

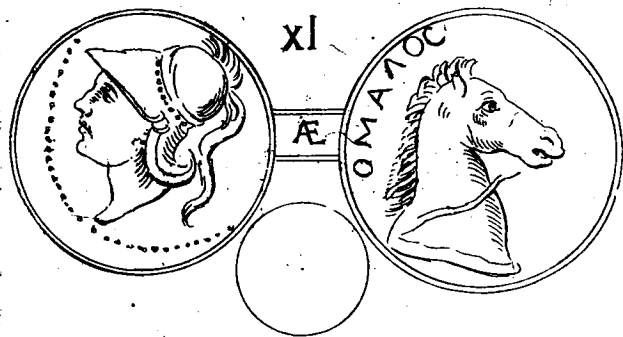
tem-

tempora honorem hunc adeptae sunt. Deinde quis non miretur Carrhenos, qui se ab Aurelio colonos deductos gloriantur, qui *Aurelios* se nuncupant, non ab hoc Imperatore, atque a deducta ab eo Colonia *Aeram* suam exorsos fuisse, sed a Nerone, a quo quid subdito Parthis oppido praeclarum, & eximium collatum fuerit, nemo satis intelligit. Neque illud minus grave, quod numquam deinceps suis in numis, quorum non pauci extant, Carrhaeni *aeram* hanc usurpaverint, eamque tacitam praetermiserint, qui veterum urbium epochas enumerare, atque illustrare aggressi sunt, atque hos inter Norisius, qui tamen Rhaesendorum, Edessendorumque eadem in Mesopotamia epochas non praetermisit.

De Astro in Luna bicorni satis multa Vaillantius citato in opere. Deum Lunum a Carrhenis praecipuo honore cultum fuisse nemini non notum, qui stadia haec at-

GASPAR ALOYSIUS ODERICIUS
CAJETANO MARINIO
S.

κτ'

I. **C**Um multae sint, & praeclarae veterum numismatum utilitates, tum illa non ultima, Marini, quod eorum, quae caduca rerum humanarum conditione tenebris obruta jacuissent, memoriam conservant, ac subinde nobis restituunt. Quis *Teiranem*, ut ex iis, quae nostra hac aetate in lucem prodierunt, aliqua tantum perstringam, quis inquam, *Teiranem*, & *Thotorsem* Thraciae reges, quis *Aiacem*, & *Teucrum* Olbientium Pontifices, & *Toparchas*, quis *Sulpiciam Dryantillam*
Au-

Augustam vixisse unquam sciret, ni detecta superioribus annis numismata, eorum nos & nomen, & dignitatem edocuissent? Hujusmodi profecto est graecus hic numus, quem illustrare aggredior. Insculptae notae, vulgatae illae quidem, atque in aliis tum graecorum tum latinorum numis non infrequentes, at numi inscriptio nova profecto, atque ante hunc diem fortasse ignota. Nunc primum quod sciam ΟΜΑΛΟΣ e numis prodit, atque in apricum profertur. Quid hoc porro nominis, & cujus numus? locine an magistratus nomen? Asiaticus ne, an Graecus, an Sículus numus? Si ex fabrica indicium ferre liceret, *Siculum* numum hunc dicerem, at expertus didici, quam fallax saepe sit deductum ex fabrica iudicium. Sicilia igitur omissa, in qua *ομαλος* nullus, sive magistratus, sive oppidum haecenus emerfit, age experiamur, sicubi illum reperire possimus.

II. Ac primum, cum *ομαλον* vetus Epiri Castellum ab Justiniano Augusto restauratum apud Procopium (de Aedif. Justinian. lib. iv. c. 4.) legerim, illa statim obversatur animo cogitatio, num castellum hoc numus iste nobis exhibeat, atque aut *ομαλον* apud Procopium, aut *δυναλον* in numo legendum sit,
C sit,

fit, facili librariorum, & monetariorum artificum errore, cum affinis est literarum figura, cujusmodi est M & N: at haec verissima ut sint, nullius tamen nominis castellum, & cujus exigua apud unum Procopium mentio, huc neutiquam pertinere pro certo habeo.

II. Sed neque huc Lyrnessus illa pertinet, quae Eustathio Auctore *δμαλη* cognominata est. Vox ista non urbis cognomentum, sed *διακριτικον* nomen est, me iudice, *απο της ομαλοτητος*, quod in planitie sita urbs foret: ut enim paulo post dicam, duas praeter *Troicam*, Lyrnessos fuisse opinor. Sed prius totus ille Eustathii locus hic recitandus, vitiosum enim esse omnino censeo. *Οτι κιλικων*, inquit (in Dionys. *περιηγ.* v. 875.) *εσι πολις και η λυρνησσος αλλη παρα την τρωϊκην ονομαζομενη και ομαλη. Εφ' υψους μεν και μεση, κληθεισα δε εως απο τινος Μαλλου κτισαντος αυτην, η απο μαλλων, η των σερματων, α κορακος αρπασαντος ποθεν, και καταθεντος ενταυθα, εκληθη η πολις κατα χρησημον υπο Μοψα και αμφιλοχων των υμνουμενων μαντεων, οι και Μαλλον εκαλεσαν την πολιν εκ των τοιςτων μαλλων:* haec Eustathius, quae sic latine

ne interpretatur Bertrandus (in Dionys. p. 244.): *Cilicum porro civitas est Lyrnessus, alia quam Troica, alio nomine Homala: in alto quidem sita, eo autem nomine a Mallo quodam dicta, qui illam condidit: vel απο μαλλων, idest a coronis, quas corvus olim rapuerat, ibique deposuerat, dicta est: idque ex oraculo a Mopso, & Amphilocho celeberrimis vaticibus, qui Mallon vocarunt: Vitii hic, inquam, aliquid inesse pro certo habeo; qui enim a Mallo, sive herois, sive coronae nomen sit, δμαλη deduci potuit? Vocis etymon, si quaeras, rectius fane απο της ομαλοτητος, ut paulo ante dicebam, desumes. Deinde Lyrnessum, & Mallum, urbes fuisse duas Dionysius, cujus scholiastem Eustathius agit, his versibus disertè docet (περ. v. 884, 875.):*

- », Πολλαι δ' εξης κιλικων γεγρασι.
- », πολνης
- », Λυρνησσος, Μαλλοσε και αγχια-
- », λεια, σολοιτε
- », Multae autem deinceps Cilicum
- », sunt urbes,
- », Lyrnessus, Mallusque, & Anchia-
- », lea, & Soli.

Dionysio Strabonem adde, Plinium, &

Curtium, qui *Lyrnessum* a *Mallo* distinguunt, (Strab. l. xiv. p. 667. 675. Plin. H. N. V. 27. Curt. l. iiii. 4. 7.): at si relata Eustathii verba legis, non duas, sed unam eandemque urbem esse *Lyrnessum* & *Mallum* omnino sentis. Eustathium tam aperta in re dormitasse non credo: illud valde miror, Mathaeum, & Bertrandum Latinos Eustathii interpretes, nihil hic vidisse. Sensit fortasse Politus, quae de nominis veriloquio animadverti, & pro *Homala* legit *Mallus* (in Dionys. p. 449.); at dum uni medetur vitio, alterum, quod gravius est, incuratum reliquit: atqui huic loco curationem afferre non ita erat difficile. Nullus igitur dubito, quin ab Eustathii contextu vox *Μαλλος* exciderit, quae vox apud Strabonem legitur, a quo sua Eustathius desumpsisse videtur: *πλησιον δε και Μαλλος εφ' υψους καμενη*: vel potius amovendum illud *μεν* ante *καμενη*, atque ejus loco nomen *Μαλλος* reponendum. Litterarum compendium, quo vox ista scripta fortasse fuit, librarium decepit, & quid fugientes characteres sibi vellent non assequens, eos pro sigla, quae *μεν* (V. Sift. lett. Grec. l. M) significat, imprudens accepit. Legendum igitur *λυρνησος... ονομαζομενη και ομα-*
λη.

λη. Εφ' υψους ΜΑΛΛΟΣ καμενη, atque unius vocis restitutione duplex ab Eustathii contextu vitium sublatum erit. At quando Dionysii Scholiasten ab errore, atque oscitantia vindicavi, Dionysius ipse contra Salmasium defendendus est, qui *Lyrnessum* in Cilicia a Dionysio positam, criminatur (in Solin. p. 775.). *Haec των κορυκων ομωνυμια aliis etiam fraudi fuit, ut Curtio, qui Lyrnessum & Thebem urbes in Cilicia prope Coricum ponit, quae juxta Corycum Pamphyliae fuerunt ... erravit eodem errore, & Lyrnessum in Cilicia recenset Dionysius: addere & Hesichium potuisset, nam & is Lyrnessum in Cilicia statuit: Λυρνησος και Κιλικιας πολις.* Vereor tamen, ut non divinando potius, quam ex ipsis autorum verbis eruerit Salmasius *Lyrnessum των κορυκων ομωνυμια* in Cilicia positam. Quod enim Corycium nemus nomet Curtius: *monstrabantur urbium sedes Lyrnessi & Thebes: Typhonis quoque specus & corycium nemus;* non continuo statuendum, nomen hoc in causa fuisse, cur *Lyrnessum* in Cilicia Curtius collocarit. At de Dionysio, qui *Coryci* Cilicii ne meminit quidem, multo etiam minus. Quid si praeter Troicam,
 C 3 & quam

& quam in Pamphylia fuisse Straboni, Plinio, & Eustathio (ll. cc. Eust. in B. Iliad. & in Dionys. v. 855.) ipsi assentior, *tertia* in Cilicia *Lyrnessus* vere fuerit? Id mihi non aegre persuadet, tum Dionysii, Curtii, & Hesichii apertum, & minime dubium testimonium, tum idem Eustathius, qui cum Lyrnessum Pamphyliæ a Dionysio praetermissam commemorasset (l. c.), *medio porro inter Phaselidem & Attaleam spatium Thebe, & Lyrnessus Urbes troicarum cognomines*: de Lyrnesso Cilicum paulo post differit, atque eam *ομαλην* cognominatam refert. Non distimulasset profecto Eustathius *γεωγραφικον* auctoris sui *αμαρτημα*, si nulla in Cilicia *Lyrnessus*: atque illam e Pamphylia geographus transfulisset. Alia igitur, & a Troica, & ab ea quae in Pamphylia fuisse perhibetur, Lyrnessus Cilicia: *ομαλη*, non a *Mallo*, sed quod in planitie sita esset, nuncupata. Hanc ego utraque antiquiorem facile credo, multo enim mihi probabilior Harduini opinio, qui Troicos Cilices Ciliciae extra Taurum sitae coloniam censuit (in Plin. lib. v. c. 30. n. 7.), quam veterum nonnullorum, qui apud Strabonem (ll. cc.) contrarium docuisse videntur:

tur: *cum autem Trojani Cilices, quorum Homerus meminit, longe distent a Cilicibus extra Taurum sitis, quidam his auctores illos generis fuisse tradunt, & quaedam loca, hic etiam, in Cilicia, monstrant, sicut in Pamphylia Thebam, & Lyrnessum. dixerat paulo ante: ajunt inter Phaselidem, & Attaleam monstrari Thebam, & Lyrnessum: cum e Thebano campo Troicorum Cilicum ejectorum pars in Pamphyliam venisset; auctor Callisthenes: & alio in loco (lib. xiiii. p. 627.): sunt qui affirmant Cilices e Troja pulsos in Syriam migrasse, Syrisque eam ademisse, quae nunc est, Ciliciam. At cum Cilix Agenoris filius Cadmi frater, a quo Ciliciam extra Taurum nomen fortitam communior est opinio Herodoti, Apollodori, Hygini (Herod. vi. 1. 91. Apol. Bib. iii. Hygin. Tab. 178.) aliorumque testimonio firmata, Phoenix inquit Apollodorus, in Phoeniciam se contulit: Cilix huic finitima loca occupavit, atque omnem Pyramo amni adjacentem regionem subegit, eamque de se Ciliciam nominavit. cum Cilix, inquam, trecentis ante trojanam αλωσιu annis (Vid. Mar. Oxon. ep. 7. & 25.) regnaverit, multo mihi verisimilius Cilicum*

horum manum, superato Tauro, atque in Troadem profectam illic *Thebam*, & *Lyrnessum* earum urbium nomine, quas in Cilicia reliquerant, aedificasse, quibus ab Achille everfis, qui in Pamphyliam se receperant, nova illic oppida condidere, quae *Lyrnessum* & *Thebam* appellare iterum placuit; ex his *Lyrnessus*, in colle posita, ut olim troica Senecae (Troad. v. 229.) testimonio

„ *Imposita celso parva Lyrnessos jugo.*
Sed de *Lyrnesso* satis multa.

iv. Ὀμαλὴν Thessaliae montem Argonauticorum scriptor, quisquis ille tandem sit, Orpheus an alius quispiam, memorat (Arg. v. 460.)

Ἀρχιᾶλος δ' Ὀμαλῆ &c.

Maritimaque Homale &c.

At Ὀμολὴ legendum monet Holstenius (not. in Steph. V. Ὀμολῆ), cui libenter subscribo; Ὀμολῆ enim legitur apud Euripidem (Herc. Fur. v. 370.), Theocritum (Idil. 7.) Apollonium (Argon. l. v. 594.), Dicaearchum (Geog. v. 34.) Pausaniam (lib. ix. c. 8.) Virgilium (Aen. vi. v. 675.), firmitaque deductum inde Ὀμολωΐς cognomen. Ab *Homole* quippe Thessaliae monte *Homoloidem* unam ex septem Thebarum

por-

portis cognominatam autor est Pausanias (l. c.): praeter eas, inquit, quas cognominavimus, portas est quae *Ogygia* nominatur, & omnium postrema *Homolois*, cujus nomen ita nuperrimum esse apparet, ut *Ogygiae* antiquissimum: dicta vero est *Homolois*, ex eo quod in pugna cum *Argivis* ad *Elizantum* accepta clade, quum multi *Laodamantem* *Etheoclis* filium secuti profugissent, eorum pars ab itinere capeffendo in *Illyricis* abhorruit, conversi autem in *Theffalos* *Homolen* occuparunt, omnium qui in *Theffalia* sunt montium maxime fertilem, & aquis irriguum. Illinc a *Thersandro* *Polynicis* filio postliminio revocati portam, qua redeuntes urbem ingressi sunt, *Homoloidem* ab *Homole*, in quo confederant, nuncuparunt. Eadem, quae *Pausaniae*, *Aristodemi* apud *Euripidis* scholiasten opinio fuit (ad *Phoenis*. v. 1126.): quibus si assentiaris, eodem ex fonte deducenda, tum *Minerva* Ὀμολωΐς cujus *Lycophon* (Cassand. v. 520.) meminit, quaeque hoc nomine donata est, quod apud *Homoloidem* portam coleretur, ut refert *Licophonis* scholiastes: tum *Iupiter* Ὀμολωΐος, & *Ceres* Ὀμολωΐα, qui *Thebis* pariter colebantur: non enim as-

sen-

sentior aut Aristophani Thebaicarum rerum scriptori, qui Iovem *Homoloidem* ab Homoloide fatidica Ennyei filia nominatum scribit (apud Suid. V. *ὁμολῶϊς*): aut Istro, qui Iovem *ὁμολῶϊα* nomen sortitum putat, quod concordiae pacisque studium *ὁμολον* apud Aeolenses vocaretur. At Thebarum portam, sive *ultimam*, ut Pausanias sive *tertiam*, ut Statius (Theb. lib. VIII. v. 354.) sive *quartam* ut Euripides censuit (Phoenis. l. c.) ab Homole cognominatam negant graecorum critici apud Euripidem, quorum alii ab *Homoleo* Amphionis filio, *Homoloidis* nomen derivant (l. c.); alii ab Homoloide Niobes filiae portae nomen datum arbitrantur. Ut ut sit, Holstenii emendationem tuetur *ὁμολιον*, sive *ὁμολις* ad Peneum urbs, quam ab *Homole* monte nomen sortitam nemo dubitat: meminere Scylax Dicaearcus, Strabo, Livius, Plinius & Stephanus (Scil. Perip. p. 28. Dicaear. l. c. p. 23. Strab. IX. 442. Liv. lib. 42. n. 38. Plin. H. N. IV. 10. Steph. V. *ὁμολιον*), & Magnesiae Thessalicae jure tribuunt: Apollonii enim Scholiasten, qui illam in Thracia collocat (l. c. p. 135.), nihil moror; vel deceptus est, vel Thraciam ad Peneum usque protulit, quod ab
Ho-

Homero primum factum, ut docet Strabo (lib. I. p. 6., 28.) alii etiam imitati sunt. Extant hujus urbis numismata *ὁμολιων* inscripta (Vid. Froelich. Mus. Vindob. Tab. xv. n. 4.), quod gentile nomen, quum ab *δμαλω* deduci recte nequeat, de hac urbe cogitandum non est.

v. At illa fortassis non improbanda suspicio, *δμαλον* hunc nostrum *ὁμυλας* esse Thessaliae urbem apud Ptolemaeum (Geog. lib. III. c. 13.). *Θεσσαλων υπατα σοσθενις, ὁμυλαι, κυπαρια, Φαλάχθια*; jamdiu enim docti viri animadverterunt, & multa apud Ptolemaeum urbium nomina corrupta; & pleraque in Thessalis esse obscura (Fabr. Bib. Gr. lib. IV. c. XIV. p. 414. Cellar. Geogr. Antiq. Tom. I. p. 854.). Suspicionem ipsae numi notae augere videntur; Thessalica enim vestigia in iis non leviter impressa videre mihi videor, ut paulo post ostendam. At quamvis perturbatum hic aliquid facile credam, malim tamen pro *ὁμυλαι*, non *ὁμαλος*, sed *ὁμολιον* legere: animadverti enim urbem hanc a geographo praetermitti, dum alias Thessalorum urbes enumerat. Quae vera si sint, non urbis modo nomen Ptolemaeus corrumpit, sed & loci situm turbavit. Stra-
bo-

bone quippe auctore (lib. ix. p. c.) *ὁμολις* ad *Offam* erat sub initium *Penei*, ubi is per *Tempe* se evoluit, qui loci situs a Ptolemaico alius sane est. Sed haec alii diligentius inquirent.

vi. Haecenus quid *ὁμαλός* non sit, age nunc, quid sit evolvam. Sic igitur censeo, *ὁμαλον* hunc nostrum non urbis, sed Herois nomen esse, atque illum ipsum esse, a quo *Temnum* conditam narrat Stephanus (V. *τημνος*.): *τημνος πόλις της Αιολιδος*. *Ὁμαλλος* γὰρ ελαβε χρῆσιμον, ὅπῃ ἂν ο τῶν ἀρματός ἀξῶν διατμηθῆ, πολὺν κτίσαι. Καὶ διατμηθέντος τῶν ἀξῶνος ἐκτίσει: *Temnus* urbs *Aeolidis*. *Homallus* enim accepit oraculum, ubicumque currus axis dissectus fuisset, urbem condere: *Ὁ* dissecto axe condidit: a *τεμνω* scilicet, urbem *Temnum* nominavit. Geminatum apud Bizantinum λ perturbare neminem debet, qui animadverterit, librorum saepe oscitantia, saepe pronunciationis vitio, saepe etiam *διαλεκτῶν* natura, atque indole literas geminari, cujus rei exempla ex Dorica praesertim *διαλεκτῶν* si proferam, utar in re non dubia, testibus non necessariis. Quid si hoc, vel vitium, vel quo alio nomine vocare placeat,

ceat, Stephani proprium fuit, ut λ geminaret? Plura hujus rei exempla animadvertit Holstenius: sic *αλλαλια*, pro *αλαλην*: *γαλλησιον*, pro *γαλησιον*; *σολλιον* pro *σολιον*; *ολλινα*, pro *ωλινα* apud Stephanum invenies. Idem ab aliis etiam Bizantinis scriptoribus factum notavit Spanhemius (not. in *Callim.* p. 556.); ut nemini mirum esse debeat, si *ὁμαλος* a Bizantino scriptore *ὁμαλλος* dictus sit. *Homali* igitur *Temni* conditoris nomen profert hic numus. Nam quod urbem hanc a *Temno*, nescio quo conditam velit Spanhemius (de *Praef. Num. dis.* ix. p. 563.), numosque urbis proferat hinc *τημνωτων*, illinc *τημνος* inscriptos, componi res facile potest, si dicas urbem ab *Homalo* olim conditam, a *Temno* postea instauratam fuisse, a quo deinceps, nomen adepta sit. Hujus rei non unum apud veteres exemplum reperiet, qui volet: ut aliquo tamen rem illustrem, Achaiae metropolis, quae uti Apollodorus narrat (*Bib. lib. i.* p. 33.), a Sisypho Aeoli filio fabricata, *Ephyra* prius dicta est, a *Corintho* dein Marathonis filio nomen accepit, si vera Pausanias scripsit (*lib. ii. c. i.*): neque enim hic cum *Pridoxio* contendam, cui

minus placuisse video (ad Marm. Oxon. p. 142.), quae de Corintho Marathonis filio narrantur. Quamquam, ut ad *Temnum* revertar, libentius Froelichio subscribam, qui *τημνος* non conditoris nomen, sed urbis esse censet (Not. Element. Num. p. 236.); ut *ἀπάμεια*, *ἐρυθραι*, *Γεραγέρμη*, *Σαρδισ*, & *si qui sunt ejus generis, cum nomine populorum, in postica parte ἀπαμειων... τημνειτων* &c. quae eo magis probō, quod in Temnitarum numis non virile caput sculptum est, sed muliebre, turritumque, quo urbem designari, norunt rei numariae periti.

VII. Temni igitur conditoris nomen aere impressum exhibet tandem nobis hic numus; idemque Bizantinum geographum illustrat, & clarissimi, atque amicissimi viri *νομισματα θνητων* locupletat atque ornat. Quo tempore percussus sit omnino ignoro, ab eodem *Homalo* percussum neutiquam censeo. Nam quum, uti paulo post dicam, *Temnum* ab *Homalo* circa ea tempora conditam suspicer, quibus Cuma ab Aeolensibus, & Thessalis fabricata, vel a Cumanis Smyrnam Colonia deducta est, quorum illud annis post Trojam captam 150., hoc vero annis 168. contigisse scribit

bit auctor vitae Homeri (Herod. v. Hom. n. 38.); omnium quot habemus antiquissimus foret hic numus, eaque ipsa tempora fortasse superaret, quibus *Hermodice*, seu *Demodice* Midae II. uxor cumaeis prima numos cudisse perhibetur. Tantam porro antiquitatem elegans numi fabrica, & concinna litterarum forma non patitur: ut veterem illam inter auctores controversiam nequaquam attingam, an quispiam Phidone argivo, qui trecentis post bellum Trojanum annis floruit, antiquior numos percusserit. Illud multo mihi probabilius, *Temnitas* conditoris sui nomen aere hoc posterorum memoriae multis post annis commendasse, ut ab aliis factum novimus, qua de re uberrime Spanhemius, & Froelichius disserunt. Nemo porro miretur, *Temnitas* hoc in numo aut nomen suum dissimulasse, aut herois vultum non apposuisse. Utriusque rei exempla veterum numismata suppeditant. Hujusmodi sunt *Possidonii* apud Begerum (Thes. Brand. Tom. I. p. 276.), & *Eupolemi* apud Haymium (Mus. Britt.); Quae illa urbes percusserint, longa satis, & litigiosa disputatio, quam hic attingere non necesse habeo. Hujusmodi etiam Gnostiorum numi aliquot

solo magistratus nomine insignes, quos Kellius feliciter detexit (Kell. append. 2. ad Gesner. p. 86.): hos inter eruditorum diffidiis illustris, qui *Kυδας* inscribitur, quem alii *Cydoniae*, alii *Cythaëo*, nonnulli *Cydaë* ignotae urbi tribuerunt, qui tamen Gnoſſiis tribuendus fuit, ut idem Kellius recte vidit, firmantque Cretenſium Cistophori *Kυδας Κρηταρχας* inscripti.

viii. De *Temno* nihil est, quod novi dicam: plura ex Xenophonte Strabone, Pausania & Plinio praeoccuparunt Cellarius (Geogr. Vet. Tom. 11. p. 58.), Valesius (excerpt. Polyb. p. 29.), Trifanus (Com. in Num. Imp. Tom. 11. p. 400.), Wildius (Numif. Select. p. 2014.), Theodorus Gronovius (Basis Tiberian. c. 2.), Mazzolenius (Mus. Pisan. T. 1. p. 152.), aliique veterum numorum interpretes. Illa fortasse non satis explicata quaestio, unane, an duplex fuerit *Temnus*? Duas agnovit Plinius (H. N. V. c. 29. 30.), alteram ad *Hermi* fluminis ostia: *fuit in ore ejus, Hermi, oppidum Temnos ... Leuce in promontorio, finisque Ioniae Phocaea*. Alteram in mediterraneis: *Aeolis proxima est ... intus Aegae, Attalia, Possidea, Neon-tichos, Temnos*. At unius tantum

Strabo meminit (lib. xiiii. p. 621.), eamque ad montana supra *Cumam*, & *Smyrnaeum* agrum jacentia collocat: *Unius Stephanus Bizantinus* (c. l.), atque his antiquior *Herodotus*, ubi *Aeolicas* urbes enumerat (lib. 1. n. 149.): consentiunt enim critici hoc loco: *Aeolicae civitates sunt Cumae, quae & Phryconis vocatur, Larissae, Novus-murus, TENVS, Cilla, Notium, Aegiroessa, Pitana, Aege, Myrina, Grinia*; consentiunt, inquam, pro *Tenus* *Cycladum* insula, legendum *Temnus*. Unam esse, & ipse censeo, atque hanc ab *Hermi* ripa non longe positam, quod tum *Pausania* auctore discimus (lib. v. c. 13.); tum *luculentius* ostendunt *Otae* *Auguſtae*, & *Philippi junioris numi* a *Temnitis* percussis, quorum *aversa facies* fluvium decumbentem praesefert cum his literis *τημνιτων ερμος* (Vail. num. graec. p. 765. Weheler *Vojag.* T. 1. n. 94. *Mus. Theup.* p. 1072.). Neque tamen *Plinium* omnino errasse velim. Quid si *Temnitis* a maris littore remotis navale aliquod ejusdem nominis in ore *Hermi* fuit, quod *incolarum frequentia oppidi nomen* meruerit? *Urbium* quarumdam a mare paulo reductarum peculiare hoc fuisse, ut *sejunctis na-*

valibus uterentur, notum vulgatumque est. Aegyptiarum Navale, cui idem ac Aegyris urbi nomen habes apud Pausaniam (lib. vii. c. 26.): alia plura apud geographos invenies, si voles. Suum *Temnitis*, etiam fuisse suspicor, quod Plinii aetate destructum jam fuerat, ut verbum illud *fuit* satis indicat, atque ab Harduino animadversum est.

ix. At quis *δμαλος* Temni conditor, fuerit, qua aetate vixerit, haec, quae ignorare nos Stephanus voluit, frustra apud graecos latinisque Scriptores quaerens. Non levis jactura, nisi illam aliqua ex parte numus iste compensaret: licet enim ex eo colligere, *Homalum* hunc Thessalum fuisse; Thessalicae quippe originis documenta, ut superius dixi, numus exhibet. Habes in eo Equi caput Thessaliae symbolum; vulgata namque non poetarum solum carminibus, sed historicorum etiam testimonio regionis hujus laus, nobilium equorum greges non uno in loco aluisse, omnium primam fraeno domuisse, & bellicos in usus armasse. Habes *χρυσαιοπνήλκος* Minervae caput, tutelae gentis numen, cujus duo illustria apud Thessalos templa, alterum *Itone*, alterum *Itho-*

Ithome, ex quibus *Itoniae*, & *Ithomiae* cognomentum Minerva sortita est. Prioris Strabo, Pausanias aliique meminerunt: *Ad Thebas*, inquit Strabo (lib. ix. p. 435.), *in mediterraneis est Crocius campus ad fines Ochryis montis: per eum fluit Amphrysfus fluvius: supra est Iton, ibique Itoniae templum Minervae: unde etiam in Boeotia nomen habet & fluvius Cuarius, de quo diximus in Arna Boeotiae*. Hinc minime mirum, *Itoniam Minervam* militarem Thessalorum tesseram fuisse eo in praelio, quo contra Phocenses infeliciter pugnarunt, ut refert Pausanias (lib. x. c. 1.); *Ithomiae* Minervae templum apud eundem Strabonem (l. c. p. 438.) invenio: *est etiam Pharycadon oppidum Estiaotidis per quod Peneus fluit, & Curalius. Hic quidem Ithomiae templum Minervae praeterlapsus in Peneum se effundit*. Frustra Casaubonus *Ithoniae* legendum hic contendit, atque eos errare qui Strabonis auctoritate Minervam *Itoniam* atque *Ithomiam* diversas esse arbitrantur: *legendum* inquit (in l. c. Strabonis) *Ἰθωνίας* ex ipso Strabone in Boeoticis; quare errant, qui auctoritate Strabonis utuntur, ut probent *Itoneam Minervam, & Ithomeam diver-*

fas esse . At ego Casaubonum , & , qui eidem subscribit , Begerum errare omnino existimo atque ex ipso Strabone contrarium prorsus effici non dubitanter pronuncio . Decepit , opinor , doctum Strabonis Scholiastem Curalii nomen , atque unum idemque flumen censuit , *Curalium* , qui hic nominatur , & *Cuarium* , a quo Boeoticus nomen sortitus fuit , quod longe secus est : duo enim diversa flumina fuerunt . *Cuarium* supra Crocium campum , non longe ab *Itone* defluens , & *Curalis* , qui *Ithomiae* templum praeterlabebatur : alter enim ad sinistram Penei , ubi *Ithome* Estiaeotidis urbs , alter ad dexteram ubi *Iton* . Juvat e via paululum deflectere , & rem ad veterem Thessalorum geographiam illustrandam non omnino inutilem , testatam facere .

x. *Cuarium* igitur , ut ab hoc incipiam , fluebat non longe ab *Itone* Phthiotidis urbe , ab *Itono* Amphictyonis Filio denominata , ut apud Apollonii Scholiastem auctor est Armenidas (Argon. lib. i. v. 551. p. 133.) . Urbem & fluvium supra Crocium campum non procul a Thebis , & Othrys radicibus fuisse ait Strabo , cujus verba supra recitavimus . Crocium porro cam-

campum , Othrym montem & Thebas Phthioticas longe a dextra Penei ripa sitas , notius est veteris geographiae peritis , quam ut hic probari a me necesse sit ; a dextra inquam Penei ripa , qui ab occasu in ortum fluens Thermiacum in sinum se exonerat . Straboni Pausaniam adde , qui *Itoniae* templum *Pharas* inter , & *Larissam* statuit (lib. i. c. 13.) : *Praelii certe magnitudinem & Pyrrhi Victoria quanta fuerit , declarant Gallorum scuta in Itoniae templo quod est inter Phaeas , & Larissam* . *Phaeas* , & *Larissam* , sive *Cremaste* illa sit , sive altera ad Peneum inter Thessalicas urbes illustris , a dextra hujusce fluminis positas certum est . Decurrebat igitur *Cuarium* per eam Thessaliae partem , quam Peneus Thermiacum sinum petens dextrorsum relinquit . At contra *Curalium* , ea in parte defluebat , quae ad sinistram Penei jacet . Testatur id Strabo (lib. ix. l. c.) , quum *Pharycadonem* per quam , ut vidimus , *Curalium* fluebat , ad Penei sinistram fuisse ait : *Peneus e Pindo ortus ad laevam relictis Tricca , Pellinnaeo , Pharycadone praeter Arracem , & Larissam fertur* . Quod si laeva in parte *Curalium* fuit , tum *Itho-*

miae templum, tum *Ithome* a qua Templo, & Minervae nomen, sinistrorsum statuenda sunt. Neque vero fieri aliter potest, quum *Ithome* Triccam inter, Pellinam, Menopolim, & Gomphos a Strabone collocetur, quas omnes ad eandem Penei sinistram idem statuit. *Ithomen* porro Triccae proximam Strabone antiquor docet Homærus (B. v. 729.):

„ Οι δ' ειχον τρικκω, και ιθωμω
 „ κλωμακοεσσαν

„ Οι τ' εχον οιχαλιω πολιν ευρυτα
 „ οιχαλιος

„ Qui vero tenebant Triccam, &
 „ *Ithomen asperam*

„ Quique tenebant Oechaliam urbem
 „ *Eurygi Oechaliensis*

Dixerat paulo ante (ib. v. 695.):

„ Οι δ' ειχον φυλακω, κι πυρρα-
 „ σον ανθεμοεντα

„ Δημητρος τεμενος Ιτωνα τε μη-
 „ τερα μηλων

„ Αγκιαλον τ' αντρωνα ηδε πτελεον
 „ λεχεποιω

„ Qui vero Phylacem tenebant, &
 „ *Pyrrasum florentem*

„ *Cereris lucum, Itonaque matrem*
 „ *ovium*

„ *Ma-*

„ *Maritimamque Antrona, & Pte-*
 „ *leum herbosum.*

Quibus non *Itonem* modo ab *Ithome* distinguit Homærus, sed quo jacerent situ ostendit: locorum quippe ordinem ac situm poëtam saepe secutum refert Strabo (lib. i. p. 27.), atque hic manifesto constat; superiora enim a sinistra Penei ripa posuit Strabo, ut vidimus, posteriora vero ad dexteram in Phthiotide. At quid sit de Homero, quae haëtenus disputavimus, satis, reor, ostendunt, alium fuisse *Curalium* qui *Ithomiae* templum, praeterlabebatur, alium *Cuarium*, qui prope *Itonem* decurrebat, & a quo Boeoticus nomen sumpsit, nisi vero a Strabone docto gravique auctore eundem fluvium, modo ad dexteram, modo ad sinistram Penei turpissimo errore collocatum velit Casaubonus. Utrum vero qui *Cuarium* hic dicitur, *Curalium* etiam dicendus sit, quemadmodum Palmerio (in Strab. p. 318.) placuit, non est cur hoc loco morosius disputem: assentior, si cupit, quando Boeotiae flumen, quod ab hoc nomen sumpsisse fertur, non Alcaeus modo, quem citat Strabo, sed Callimachus etiam *Curalium* appellet (in lavacr. Pallad. v. 64.):

- „ Ηπι Κορωνείας ινα οι τεθυωμενον
 „ αλσος
 „ Και Βωμοι ποταμω κειντ' επι
 „ Κουραλιω
 „ Vel ad *Coroneam*, ubi ei odoribus
 „ *fragrans lucus*
 „ Et altaria sunt ad *Fluvium*
 „ *Curalium*.

At illud omnino volo, duo in Thessalia fuisse flumina *Cuarium* & *Curalium*, quorum alterum *Ithomiae* templum praeterlaberetur, alterum prope *Itonem* flueret. Quibus ita firmatis, nemo non videt, frustra Casaubonum hunc Strabonis locum, (lib. ix. p. 411.), e Boeoticis desumptum nobis objicere: *Coroneam occuparunt Boeotici post bellum Trojanum revertentes ab Arna Thessaliae, & potiti Coronea, in campo ante ipsum Itoniae Minervae fanum ejusdem cum Thessalico nominis condiderunt, fluviumque a Thessalico Cuarium nominaverunt: Alcaeus Curalium vocat: frustra haec inquam; Curalius enim iste alius est ab eo, qui praeter Ithomiae templum labebatur. Manu scriptos porro Codices, quibus tueri se Casaubonus velle videtur, parum moror: jam supra docui, affines literas librariorum negligentia faci-*

le

le permutari, quod de M & N illic dixi, idem de T & Θ statues; *tenuem* enim pro *aspirata* a scriptoribus, & lapicidis positam non uno exemplo discimus: sed illuc, unde me Casauboni error detorserat, revertamur.

xi. Habes, ut ajebam, hoc in numo Minervae, & equi caput, Thessalicum numen & symbolum, quibus numos suos Thessalos saepe signasse cum alii, tum *Pharsalitarum* numi apud Haymum (Mus. Brit. T. II. tab. xxiii. n. 5.) luculenter ostendunt. Iisdem Temnitae conditorem suum, & se a Thessalis ortos non obscure indicant. Vetus namque, & solemnis urbium populorumque consuetudo, ut eorum, a quibus orti essent, *numina, insignia*, symbola suo in aere sculperent, & qua essent origine demonstrarent: unde *fas est*, inquit Spanhemius (l. c.); *de origine, seu genitali solo, ubi aliunde etiam non constet, statuere*. Hinc, historiis etiam tacentibus, *Apolloniatas* Epiri, & *Dyrrachienses* a Corcyraeis oriundos ostendunt *Alcinoi horti*, & *lactens vitulus* eorum in numis sculpti. *Horti*, inquam *Alcinoi*, non enim a vulgata interpretatione discedam, ut anonymo subscribam, qui Phaea-

Phaeacum insulam ubi Alcinous regnavit ,
 aliam a Corcyra fuisse contendit (Orig.
 des loix &c. T. II. lib. II. p. 164.) : aut Bar-
 thelemyum sequar , qui hisce in numis Al-
 cinoi hortos neutiquam sculptos censet ;
 sed *quadratum* nescio quod a monetariis
 operis rudi adhuc arte atque imperfecta
 excogitatum , atque in altera e formis pro-
 minens effectum , quo immotus consisteret
 numus , dum inter formas percutiebatur ,
 atque huc illuc nequaquam excurreret
 (Barthelemy paleogr. numism. Tom. XXIV.
 Acc. des Inscript. &c. p. 42. 44.) , *Ces quar-
 rès diversifiées en tant des manieres , ne
 sont donc qu'une suite des anciens emprein-
 tes en creux , que le besoin avoit intro-
 duites , pour empêcher le flan de varier ,
 & que l'art perfectionna insensiblement .*

*On peut étendre ce principe aux medail-
 les de Corcyre de Dyrrachium , & d' Apol-
 lonie en Epire , que representent d'un côté
 un carré chargé d'ornemens , & divi-
 sé en deux parties égales . Beger a pre-
 tendu que les Villes d' Apollonie & de
 Dyrrachium avoient emprunté ce type de
 Corcyre dont elles étoient colonies , & qu'
 il designoit sur les medailles de leur me-
 tropole les jardins d' Alcinous ... cette ex-
 pli-*

*plication a été adoptée par Spanheim par
 Wachter ... Je crois qu'on peut lui en sub-
 stituer une autre beaucoup plus uraysem-
 blable , & plus analogue à la pratique
 des monétaires de ce tems-la &c. , . De
 Anonymo alii videant , non enim ista nunc
 inquirimus , modo horti illi sint , *Aclinoi-
 me* , an alterius horti sint , parum curo .
 Barthelemyi conjecturam ingeniosam magis ,
 quam veram existimo . Nam primum ,
 ut ea tantum , quae hoc spectant , per-
 stringam , quis credat trium diversarum
 urbium artifices quadrata ista eodem om-
 nino pacto veluti ex condito efformasse ?
 deinde cur non haec in aliis quoque ha-
 rum urbium numis cernimus , qui eandem
 praeserunt aetatem ? Atqui eadem erat ,
 cur insculperentur , causa . Tertio *quadra-
 ta* hujusmodi non *cava* , uti esse illa oportuit ,
 sed *prominentia* sunt . Adde numo-
 rum plurium elegantiam , quae artem sub-
 sidiis hisce minime indigam ostentat , at-
 que illud imprimis , omnes eodem *vitulo* ,
 & *Vacca* signatos esse , ex quo inferre ju-
 re liceat , consilio id , dataque opera , non
 fortuito monetariorum ingenio factum .
 Neque illud praetermittendum , quod Bar-
 thelemyi novum *systema* penitus , ni fal-
 lor ,*

lor, evertit, quod illa ipsa *cava quadrata*, atque illos veluti *fulcos* in quarumdam regionum, atque urbium dumtaxat numis invenimus, cum tamen aliorum extent populorum rudes atque abnormes numi; nulla arte nulla elegantia sculpti: quocirca *quadrata* illa, atque illos ut dicebam *fulcos* non rudis artis, atque artificum imperitiae indicium, sed peculiare aliquid, atque ut ita dicam *symbolicum* significare manifestum est. Haec facile mihi persuadent, ut Begero, & Spanhemio adhuc assentiar. Sed ut haec tandem sint; *Syracusanos*, & *Corcyraeos* a Corinthiis oriundos docet insculptus eorum in numis *Pegasus*: *Megarenses*, *Camarinaeos*, & *Lebedios* ab Atheniensibus *Noctua*. Non dissimili pacto, *Equo*, & *Minerva* Thessalorum se progeniem ostendunt *Temnitae*. Thessalorum porro plures in Asiam, atque in Aeolidem commigrasse, auctor vitae Homeri apertissime narrat (Herod. v. Hom. n. n.). *Cumani* jam tum in *Hermacii sinus recessu* aedificantes ubi *Smyrnam* extruxissent, *Theseus* volens uxoris suae memoriam relinquere, ab uxoris nomine *Smyrnam* appellavit, quippe id uxori nomen erat. *Theseus* autem e primoribus

Thef-

Thessalorum fuit, qui *Cumam* aedificabant, ab *Eumelo* *Admeti* filio oriundus vitae facultatibus apprime instructus. *Eumelum* hunc inter graecorum ductores, qui ad *Trojam* oppugnandam profecti sunt, *Homerus* recenset (Iliad. B. v. 218.).

- „ Οι δε Φερας ενεμοντο παραι Βοιβνι-
- „ δα λιμνην
- „ Βοιβην . . . . .
- „ των ηρχ' Αδμητοιο Φιλος παϊς εν-
- „ δεκα νηων
- „ Ευμηλος, τον υπ' Αδμητω τεκε δια
- „ γυναικων
- „ Αληκσις πελιαο θυγατρων ειδος
- „ αριστη.
- „ Qui vero Pheras colebant apud Boe-
- „ beida lacum
- „ Boeben . . . . .
- „ Horum imperabat Admeti dilectus
- „ filius xi. navibus
- „ Eumelus, quem ex Admeto peperit
- „ praestantissima mulierum
- „ Alcestis inter Peliae filias forma
- „ pulcherrima.

Ex Eumeli nepotibus *Theseus* hic, cui divinam originem *Tacitus* tribuit (An. iv. n. 56.): *Smyrnaei* repetita vetustate, seu *Tantalus* *Jove* ortus, sive *Theseus* divina,
 O ipse

☉ *ipse stirpe .... condidisset* . Vereor tamen ne Smyrnae conditorem, nominis *ομω-νιμια* deceptus, cum Aegei filio, quem Aethram ex Neptuno peperisse fabulantur Tacitus confuderit: neque fatis apte anonymi *δισοιχον* huc Lipsius (in Tacit. l. c. v. Anthol. lib. iv. p. 438.) detorserit

- „ *Ημετερος γαρ εκανος ο χρυσεος ω*
 „ *πολιτης,*
 „ *Ειπερ αθωαιοι σμυρναν απω-*
 „ *κισαμεν.*
 „ *Noster enim erat ille aureus ci-*
 „ *vis,*
 „ *Smyrnam siquidem Athenien-*
 „ *ses incoluimus.*

Quae alio omnino spectant: sed haec Critici videant. Ex iis, quae Herodotus, seu potius alius quispiam, scripsit in vita Homeri, suspicandi sane locus est, una cum Theseo aliisque Thessalis *Homalum* nostrum in Asiam profectum, ac Temnum circa haec tempora condidisse, nempe ut supra dixi annis post Trojam everfam 140., vel 168. quot ad Cumam, & Smyrnam conditas idem auctor enumerat. Haec tamen probabilia dumtaxat; at illud certum, Thessalos Aeolicas inter gentes recensendos, ab Aeolo Hellenis filio, Deucalionis

ne-

nepote, qui in Thessalia regnavit, id nominis sortitos, uti narrat Apollodorus (Bib. lib. 1.). Thessaliam prius *Aeolidem* nuncupatam auctor est Diodorus (lib. 1. p. 183.): *In Terram quae tunc Aeolis, nunc Thessaliae nomine cluet*. Thessaliae incolas *Aeolos* appellat Strabo (lib. v. p. 220.): *Pelafgi antiquam gentem per universam graeciam exitisse maxime inter Aeoles Thessaliae gentes, quod apud omnes in confesso est*. His adde Athenaeum eadem confirmantem (lib. xiv. c. 5.) *Thessali qui suae gentis initia Aeolibus accepta referunt*: ut quamvis nulla extarent Scriptorum testimonia, fatis simile vero sit, Thessalorum plurimos Aeolibus gentilibus suis in Asiam commigrantibus focios, & comites adhaesisse.

xii. At haec dum disputo, non ea animo opinio insedit, a Thessalis eos omnes ortos, quorum numismata *equi* caput proferunt, uti *Aegeorum, Carthaginensium, Demetrii, Nucerinorum, Panormitanorum, Ptolemaei Mauritaniae regis, Romanorum, Thebanorum*, atque *Hyresorum*; Hyresiae enim Boetorum urbi cujus Livius (lib. 32. n. 12.), & Plinius (H. N. iv. c. 7.) meminerunt, numum tribuo VPE.

in-

inscriptum, quem Begerus (l.c. T.I. p.287.) *Aurae* Phidolae equae, Havercampius *Hyrriae* Aeolidis urbi, tribuit (Haverc. Th. Morel. T. 1. p.64.). Plures esse, quibus nulla cum Thesalis generis communio fuerit, non ignoro: novi non una de causa eo symbolo signari numos consuevisse. Sic Demetrium, sive *Poliorcetem*, sive *Philopatorem*, ut de iis loquar, quos nominavi, *equi capite* Equitatus sui *vim*, & *robur* commendare voluisse Froelichio concedam (Annal. Syr. p.55.). Cur idem caput Poenorum numi ostentent, certa, & explorata ratio est, quam hisce versibus Virgilius expressit (Aen. I. v. 445. &c.).

- „ Lucus in urbe fuit media, laetissimi
 „ mus umbra,
 „ Quo primum jactati undis, & turbine
 „ bine Poeni
 „ Effodere loco signum, quod regia
 „ Juno
 „ Monstrarat CAPVT ACRIS EQVI,
 „ sic nam fore bello
 „ Egregiam, & facilem victu per saecula
 „ gentem.

Nec alia de causa Panormitanorum in numis Equi caput visitur, quam quod numi illi cusi fuerint, quum Sicilia Poeni potiebantur

Acris equi caput, inquit Havercampius (in num. Panor. Tab. x. n. 94.), *in aversa parte cuderunt Panormitani, in gratiam scilicet Poenorum... numisma igitur percussum est sub dominatu Carthaginensium*. Sunt tamen ex illis ipsis nonnulli, quos ad Thesalos referre jure possis, & debeas. *Thebaeorum* in primis, ut enim *Phthiotici* non sint, sed *Boeoti*, quod Froelichio placere video (Mus. Vind. p. xxxviii), Boeotos Thesaliam priscis temporibus tenuisse, atque Aeolenses appellatos auctor est Pausanias (lib. x. c. 8.): *ex Boeotis vero, nam hi priscis temporibus Thesaliam partem tenuerunt Aeolenses appellati. Aegaeorum* etiam, qui ad Aegaeas Aeolidis urbem pertinent, quas si ab Aeolensibus Thesalia profectis conditas dicam, non temere dicam. Quid porro sibi velint, qui *Romanorum* nomen praesferunt, difficilius statuere. Credamne a Pelasgis percussos, a quibus Romam multo ante Romulum conditam nonnullorum opinio fuit, quam refert Plutarchus? *Pelasgos, quum majorem partem peragrasent orbis, plurimasque devicissent nationes, eam oram, Latium, quidam auctores* sunt tenuisse, atque *ex suo in armis*

robore urbem Romam dixisse (Vit. Romul. T. I. p. 37.). Vera hæc si forent, Thessalicae originis *Minervae*, atque *equi caput* iis in numis testimonium esse, affirmare liceret, Pelasgos enim,

„ *Qui primi fines aliquando habuere*
 „ *latinos,*

(Aen. VIII. v. 602.), e Thessalia, unde illos Deucalion expulerat, profectos auctor est Dionysius (Ant. Rom. lib. I. n. 17.): deinde Pelasgi quidam ex iis, qui habitabant in ea, quae Thessalia vocatur, suas sedes relinquere coacti, in partem sedium recepti sunt ab Aboriginibus, opibusque communibus bellum contra sculos gesserunt. At hæc irridebunt, quibus lupa & Romulus Remusque circum ubera ludentes *αληθεστερα των επι Σαγρα*. Neque tamen, si quis numos hosce ad Thessolos referre omnino cupiat, propria, ac certiora deerunt, quibus persuadere id possit. Hujusmodi esse censeo hunc Thessalorum numum, qui eorum cum Romanis foedus exhibet, quem apud Arrigonium & Theupolum, deinde etiam apud Pellerinium inveni (Arrig. Num. pop. tab. v. n. 3. M. Theup. p. 1305. Pell. Tom. II. tab. XXVI. n. 1.). Quando nam, quæ de causa foedus

hoc ictum sancitumque fuerit, definire non ausim: Tria tamen tempora incidisse video, quibus fieri id potuit: Primum quum anno V. C. 549. P. Sempronio Tuditano proconsule pax Romanos inter & Philippum Macedoniae regem facta est. Lego enim apud Livium (lib. XXI. n. 12): *in eas conditiones pax cum conveniret, ab rege adscripti foedere Prustas Bithyniae Rex, Achæi, Boeoti, THESSALI, Acarnanes, Epirotæ; a Romanis Ilienses, Attalus Rex, Pleuratus, Nabis Lacedaemoniorum &c.* Alterum anno V. C. 557. quum Senatus, Populusque Romanus, & T. Quintius Flamininus, victo ad Cynocephalas eodem Philippo, liberas, immunes, suisque legibus esse iussit plures Asiae, Graeciaeque gentes, quarum in numero non *Thessali* modo fuerunt, sed dati iisdem a Romanis sunt Achæi Phthiotæ, exceptis Pharsalo, & Thebis Phthioticis, ut idem Livius narrat (lib. XXXIII. n. 34.): Quin hoc tempore Thessali cum Romanis foedus aliquod ferierint, ut acceptam libertatem contra Philippum facilius tuerentur, nemo dubitabit, opinor. Tertium tandem a. V. C. 583. P. Licinio Crasso, & Q. Cassio Longino Cos. quum nimirum Q. Marcius, &

A. Attilius Romani legati Aetoliam & Thesfaliam Macedonici belli causa circumeuntes Larissae Theffalorum Concilio interfuerunt , ubi quemadmodum refert Livius (lib. XLII. n. 38.) : *Θ Theffalis benigna materia gratias agendi Romanis pro libertate fuit , Θ legatis , quod Θ Philippi prius , Θ post Antiochi bello enixe adjuvi a gente Theffalorum essent : hac mutua commemoratione meritorum accensi animi multitudinis ad omnia decernenda , quae Romani vellent : Quidquid tamen sit , initi a Theffalis cum romana republica foederis numus hic testis est minime dubius : qui porro foederis hujus causa numos illos , qui *Minervae & equi* capita , Theffalorum insignia praeferunt , cufos vellet , is paulo verisimiliora , & a Romanis moribus fortasse non aliena proferret . Suspicio enim apud Romanos etiam fuisse hoc in more positum , ut si quod foedus inirent , pacemque aliquam firmarent , uterque populus numos iisdem notis insignes concordiae , atque amicitiae testes percuteret . Hanc mihi suspicionem , neque enim conjecturam appellare ausim , *Serviliae & Veturiae* gentis numismata injiciunt , quae iisdem prorsus notis signata sunt , ac Sam-*

nitium numi *C. Papii Mutili* nomine insignes , quos primus detexit , egregiisque commentariis Annibal Oliverius V. C. illustravit . (V. Tab.) ; tantam utrorumque in numis Romanorum , & Samnitium similitudinem , quis casu potius , quam consilio extitisse arbitretur ? Factum vero , ut idem ille artifex , qui in Samnio *Papianos* numos percusserat , sociali dein bello confecto , & pace sancita , Romam delatus atque inter monetarios artifices adlectus *Servilii* , & *Veturii* numos *Papianis* similes cuderit , uti doctus commentator censuit (apud Acad. Cort. T. II. p. 49. T. IV. p. 133.) , ne si velim quidem , persuadere mihi possum . Nam quis credat monetarios artifices pecuniam pro libito arbitrio suo quibus vellent notis signasse ? Fuit haec eorum cura , qui rei monetariae praeerant . Romanos porro vel quaestor , vel Triumvir pecuniae *typos* a Samnitibus non emendicasset . Videant viri docti an non illa tantae similitudinis probabilior ratio , quod Romani , ac Samnites cum alia , tum numos hosce communi caractere insignitos in itae concordiae testes esse voluerint ? *Veturianum* numum post italicam pacem , & civitatem Italis lege Julia concessam ,

percussum Havercampius (Th. Morel. T. I. p. 440.) credidit; multo id confidentius affirmasset, si in *Papianum* eidem similem incidisset. At Papius, inquit, ex vulnere in praelio accepto Aeserniae occubuit, antequam Samnitibus pax & civitas data a Romanis foret. Quaero unde id habeant? Ex Appiano dicent, qui *Trebatium* sequenti anno bellum contra Romanos administrasse narrat (Bel. Civ. lib. I. p. 380.): At ego *Trebatium* Imperatorem Samniticum fuisse, Appiano id affirmanti credo; *Papium* ex accepto vulnere obiisse, quod eo anno, qui annus illius vulnus proxime excepit, *Trebatius* Samnitium Imperator fuerit, legitime conclusum nego. Quid si *Imperator* apud Samnites annuus magistratus fuit, qui semel, iterum, atque iterum uni eidemque uti apud Romanos consulatus, conferretur. Quid si aegrotantis in locum successus *Trebatius* fuit, donec *Papius* convalesceret? Quid si tandem *Papius* ille, cujus nomine numi illi inscripti sunt, superioris Aeserniae mortui filius fuit, qui post *Trebatium* Samnitium Reipublicae praefuerit, quoque imperante Romanos inter, & Samnites pax coaluit, atque his civitas data tandem est? Conjecturam

hanc

hanc firmare mihi videtur prioris numi inscriptio, quae *Papium Cai* filium appellat, ut recte *Oliverius* vidit.

XII. Sed his quae ad Samnitium numos pertinent omissis, quid de romanis, *Minervae*, & *Equi* capita praeferebantur statuendum, sit libere dicamus. Ex eorum igitur genere esse illos arbitror, qui *Misiles* & *Sigillares* nuncupari solent, quique Saturnalibus aliisque ludis, vel spargi consueverant; vel amicis amoris, & benevolentiae causa mittebantur, quod ab Augusto factum *Svetonius* memorat (V. Aug. n. 75.): *Saturnalibus*, & si quando alias libuisset modo munera dividebat, vestes, aurum, argentum: modo numos omnis notae, etiam veteres, regios, & peregrinos: In hanc me sententiam facile impellit tum numorum ipsorum artificium, qui aliis plerumque elegantiores esse solent: tum quod nulla iidem nota signati sint, .ex iis, quibus aerea romanorum moneta, vel florente Republica vel Augustis imperantibus signari consueverat; ex qua nota eos in commercia distractos, & pecuniae loco fuisse appareat. Hinc numos istiusmodi, qui *Minervam* exhibent *Quinquatribus*, quas huic deae sacras fuisse,

se, & pueri sciunt, tribuendos censeo. Quinquatribus mutuis se donis matronae munerabantur, atque huc illa Periplectomenis apud Plautum (Mil. Act. III. sc. I. v. 96.), referri solent

- „ Da mihi vir Kalendis meam quod
 „ matrem iuverit
 „ Da quod dem Quinquatribus
 „ Praecantatrici, Coniectrici, Ario-
 „ lae, Haruspicae.

Iisdem Quinquatribus *Minerval* magistris discipulos persolvisse lego. *Quis Ludimagister inquit Tertullianus* (de Idol. c. 10.), *sine tabula septem idolorum, Quinquatria tamen non frequentabit? Ipsam primam novi discipuli stipem Minervae & honori, & nomini consecrat*: Quae conjecturam hanc nostram mirifice confirmant. Neque vero temere hisce in numis Minervae, & Equi caput insculptum: nam Minervam Ἰππῆαν, & Δαμιππον coluisse, veteres, satis novimus, Pindari, Phornuti, & Pausaniae testimonio. *Equestri* Minervae aram a Bellerophonte erectam refert Pindarus (Olymp. od. 13. Vid. Phornut. de Nat. Deor. c. 20. Paus. lib. I. c. 30. 31. lib. v. c. 15. lib. VIII. c. 46.).

Ἰμεν ἰππῆα Βωμον εὐδὺς Ἀθῶνα.
 „ Extruere Equestri Aram statim Mi-
 „ nervae.

Eidemque apud Argivos sacros fuisse Equos testis est Callimachus (Hym. in Lav. Pal. v. 2.).

..... τὰν ἰππῶν ἄρτι Φρυασσομένην
 τὰν ἱερὰν εὐαχῆσα.

„ Equas modo hinnientes
 Sacras audivi.

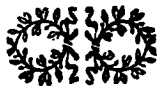
Minervam Equestrem in Hadriani numo a Cretensibus percusso, Harduino non improbante, videre sibi visus est Patinus (num. Imp. p. 204. Vid. Harduin. num. pop. T. γορτ.) At ego neutri subscribam; Minervam nullo διακριτικῷ caractere effectam non facile credo. Virilem figuram, in muliebrem effigiem, vel sculptoris vitium, vel pictoris imperitia commutavit. Nullus dubito, quin heroem *Gortyem* Gortyniae, conditorem, ut refert Stephanus (V. γορτῶν) Cretensis artifex illic expresserit. Ἰππῆαν autem Minervam, si quem cura haec mordet, exhibet gemma Astrifera, apud Gorium, quem consulat qui volet. Eodem porro pacto, quo Minervae numos ad *Quinquatria* retulimus, si qui ejusdem sint generis, qui Saturnum, & Apollinem referant, priores *Saturnalibus*, posteriores

res vero *Apollinaribus* ludis vel disperfos vel amicis dono datos, me auctore statuere poteris. Ad *Homalum* tandem revertor.

XIV. Oraculi jussu *Temnum*, ab *Homalo* conditam refert *Stephanus*, ut vidimus, ex veteri scilicet more, quo si quid gravius agendum foret, ne diis invitis ageretur, oraculum poscebatur. At quodnam oraculum *Homalus* adierit, nec refert *Stephanus*, nec divinari facile potest. Si *Spanhemium* audis, *Delphici* Oraculi jussu condita *Temnus* fuit: censet enim vir doctus (in *Callim.* p. 79.) graecarum urbium conditores coloniarumque deductores *Delphicum* oraculum prius consuluisse, cujus rei causa *Apollo*, & *Philopolis*, & *Archegetas* dictus fuerit: eademque *Julianus Augustus* scripserit (Or. IV. p. 152.); *Apollinem graecis coloniis frequentatis maximam orbis presentem mitiorem ad cultum* composuisse; & *Plutarchus* inter ingentia *Delphici* oraculi beneficia, humanum in genus collata urbium extructionem retulerit (de Or. Del. p. 434.). *Nulibi* frequentius, quam *Delphis Phoebi* oracula Urbium conditores sciscitatos fuisse, *Spanhemio* facile assentior: nolim
ta-

tamen hunc veluti *Canonem* constitui: quae auspiciato urbes conditae, aut coloniae deductae sunt, eae *Delphici* oraculi auspiciis conditae, & deductae: intercedent *Tullius*, & *Celsus*, ac nullas hac in re *Dodonaei*, atque *Hammonici* oraculi partes fuisse negabunt. Quae *Pythia*, inquit *Celsus* (ap. *Orig.* lib. VII. c. eumd. n. 3. p. 695.), *Dodonides*, *Clarius*, *Branchides*, *Hammon* sexcentique alii vates pronunciarunt oracula, pro nihilo habent, quamvis eorum ductu factum esse videatur, ut in totum orbem coloniae migrarent. *Celso* antiquior *Tullius*, quam vero, inquit, (de *Div.* lib. I. n. 3.) *Graecia* coloniam misit in *Aetoliam*, *Joniam*, *Asiam*, *Siciliam*, *Italiam*, sine *Pythio*, aut *Dodonaeo*, aut *Hammonis* oraculo? Haec *Spanhemium*, qui eadem loca protulit, non animadvertisse, equidem miror. Duo tamen sunt, quae persuadere fortasse possint *Temnum* jussu *Apollinis* & illius auspiciis conditam: Alterum, quod *Apollini* apud *Branchidas* *Milesio* in agro Oraculum esset *Aeolibus*, *Jonibusque* commune, ut testatur *Herodotus* (lib. I. n. 157.): *Cumaei* vero consilio inuito statuerunt ad Deum apud *Branchidas* referendum quid facto opus esset.
Erat

*Erat enim illic oraculum pervetustum, quo Aeoles, Ionesque communiter uti consueverant. Oraculum hoc in Mileſio agro est situm ad Panormum agrum: Alterum, quod prope Temnum insignis foret Apollinis cognomento Κουρις cultus, cujus delubrum a Prusia Bithyniae Rege vastatum, atque incensum narrat Polybius Valeſianus (excerpt. p. 170.). Adde quod oraculum apud Graecos de Apollinis Vaticinio κατ' ἐξοχήν usurpatum fuit, si vera scribit Martinius (Lex. V. Oraculum). At hoc idoneo sine teste nec negare audeo, nec affirmare: Priorum autoritate commoverer, obscura tamen in re *amplius* pronuntiabo.*

xiI. ΔΗΜΟΣ Caput juvenile; urbis se genius.

)(ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΛΙΤΩΝ. Figura stolata, & palliata, d. longam hastam, sin. extenta ....

Caput galeae an tutulo testum sit, non satis apparet.

Numus Aer. III. apud Cl. V. Cajet. Marinum.

Dionysopoles quinque enumerat Stephanus „ *Dionysi urbs juxta Pontum ... Secunda Phrygiae, opus Attali, & Eumenis, qui statuam Dionysi circa illa loca invenerunt: tertia Indiae: quarta Lybiae: quinta Thraciae* „ . At tres tantum fuisse multo probabilius: *prima* enim, & *quinta* una eademque urbs est, ut Pinedus aliique animadvertunt Plinii auctoritate (l. 4. c. 11.) „ *Namque Thracia altero latere a pontico littore incipiens, ubi Ister amnis immergitur ... pulcherrimas in ea parte urbes habet ... Dionysopolim Crunq̄s antea dictam* . „ Lybicam quasi loco motam a nemine inveniri posse ait Eustathius apud Berchelium . Dionysopoli Phrygiae numum hunc tribuo; vox enim illa Δημος in Asianis numis quam saepissime occurrit: in Thraciis vero vidisse me numquam memini .

Aversae partis typo Bacchum exhiberi suspicatus fueram, extat enim apud Panielium *de Cistophoris* (p. 39.) hujusce urbis numus in quo Bacchus visitur muliebri habitu thyrsus, & botrum tenens: at caput galea vel tutulo tectum quominus in hanc sententiam descendam prohibet.

xiii.

Caput Apollinis.

⊗ ΟΟΤΡΙΩΝ. Diana gradiens d. facem S. Venabulum humero impositum, ad pedes canis.

Numus priori similis apud eundem.

THurium Magnae Graeciae oppidum, quod antea *Sibaris*, postea a Romanis *Copia* dictum fertur, a fonte prope quem conditum, nomen sortitum fuisse Strabo, Diodorus aliique tradiderunt, *Thurium fontem* inquit Barrius (de sit. Cal. lib. v.), a quo nomen mutuati sunt, venerantes *Thurii*, nummis sub imagine *Tauri* effingebant: sicut *Sybaritae* eorum majores *Sybarim* fluvium sub imagine *Tauri* effingebant, At haec Graecorum commenta esse censet Mazzochius, & de *Tauro* in *Thuriorum* numis sculpto longe aliter philosophatur. *Hebraicum* *Shor bo-*
vem

vem significat, a cuius plurali *Shevarim boves*, tantum *V* consono de more oium gentium in *B* ejusdem organi permutato; fit *Sybaris*; in quo proinde vocabulo *Tauri* notionem periti linguarum *Orientalium* deprehendunt. Ab *Hebraico* *Shor fluxit Chaldaeorum* *Thor*, quippe his familiare fuit *Sin hebraicum*, cum *litera Tau* commutare, quod *Chaldaeis* *Taurum* notat: a quo *Thor*, *Θουπιος* derivantur, eodem plane, quo *Sybaritae* significatu, unde in nummis speciem *Tauri* expresserunt, Haec vir doctus (ad *Tab. Her.*); quae qui volet, accipiet: plures erunt, ni fallor, qui *Lampionem* & *Xenocratem*, quibus auctoribus, *Thurium* aedificatum est *Olympiade LXXXIII*, vel sequenti, de *Chaldaeae* voce, ne somniando quidem cogitasse, facile credent.

Apollinem, & *Dianam* a *Thuriis* cultos fuisse numus hic ostendit. *Diana* *Φωσφορος*, *δαδυχος* &c. nemini non nota; plures hujusce rei causas *Mythologi* afferre solent. *Venatrici* sane *deae faces* non temere datae: nam & *venationes* quasdam sub *Vesperum* peractas docet *Oppianus* (*Cyneg. v. 134.*); atque a *Bonaroto* animadversum jam fuit.

xiv.

Caput Jovis diademate cinctum .

(X) ΚΛΑΖΟΜΗΝΙΩΝ. ΕΡΜΗΣΙΑΟΧΟΣ . Avis
cum incusa nota pedem referente .

Numus. Aer. III. apud eundem .

Clazomene maritima Joniae urbs , de qua Pausanias (lib. vii. c. 3.) ,, *con-*
diderunt in continente Clazomenas urbem ,
in insulam vero trajecerunt ob metum a
Perjs : Alexander autem Philippi postea
Clazomenas peninsulam fecit , aggere a
continente ad insulam ,, Urbis condito-
res Ionum pars fuit , qui prius ad Idam
montem confederant ; tum *Scypium* in
Colophoniorum finibus condiderant ; hinc
etiam migrantes in eo tandem loco conse-
derunt , ubi est Clazomene .

Avis , quae averfa in parte visitur , Jo-
vis ales fortasse est , neque enim satis li-
cuit distinguere : favet conjecturae Deorum
regis caput in altera parte sculptum . Incu-
sâ notâ numi pretium auctum designari ,
in Graecorum praesertim numis , doctorum
virorum opinio est , quae tuto recipi , &
sine periculo repudiari potest .

Ερμησιλοχος Clazomeniorum magistra-
tus est , qui aliis in numis *Στρατηγος* di-
ci

,, *Αυταρ Αθηναι κερη Διος αγιοχοιο*
,, *Πεπλον μεν κατεχευεν εανον πα-*
,, *τρος επ' ουδα .*

,, *At Minerva filia Jovis aegiochi*
,, *Peplum defluere sivit pulchrum pa-*
,, *tris super pavementum .*

Nudo super corpore loricam a Minerva
indutam nemo dicet opinor , dicentem tot
profecto refellerent , quotquot extant ar-
matae Palladis monumenta . Neque vero
praetermittenda Didymi Homeri scholiastis
in hunc locum animadversio , qui ex ver-
bo *καταχεω* , *peplum* vestimenti genus fuis-
se colligit , quod non induerent , sed cir-
cumdarent fibulisque constringerent , qui-
bus solutis desideret . *Fibulis* enim vero
peplum constrictum non semel fuisse ex
ejusdem Homeri , Callimachi aliorumque
veterum scriptorum testimonio jamdiu ob-
servatum est : quo vero pacto , quave de
causa fibulis constringeretur , infra fortasse
observabo : nunc reliqua prosequamur ,
atque Homerum iterum producamus , qui
(Il. V. 315.) Venerem *divini pepli* plica-
turam Aeneae obtendisse ait , ut *Ερμος*
Βελεων filio foret , quod sane tunica , sive
alio quovis interiori indumento fieri ne-
quaquam poterat , pallio autem , seu chla-
my-

myde commodissime. (Vid. & v. 338.) Homero Moschum addo de Europa sic scribentem (v. 125.)

- „ Κολπωδη δ' ὤμοισι πεπλος βαδυσ
 „ Εὐρώπης
 „ Ἴσιον οἶα τε ἄνος, ἐλαφρίζεσκε δὲ
 „ κούρην.
 „ *Sinuabatur autem in humeris Pe-*
 „ *plus amplius Europae*
 „ *Ceu velum navis, atque alleuabat*
 „ *puellam.*

Moschum Xenophon excipiet, qui (Cyrop. V. c. 1. n. 3.) haec de Panthea narrat „ *id ubi mulier audivit, dilacerato desuper peplo, (ἀνωθεν πεπλον) coepit ejulari .... atque hic jam maxima ex parte facies apparuit, & collum, & manus apparuerunt* „ Profecto si tunicae genus fuisset *Peplus* Pantheae faciem & manus non occultasset. Haec sane, & quae proferri facile possent, alia bene multa, *peplum* a Suida recte definitum ostendunt, quum ait *πεπλον amiculum esse περιβολαιον*, ex verbo nimirum *περιβαλλω circumdo*.

Media inter utramque Eubenii opinio, cui *peplus* mixtum erat ex pallio & tunica vestimentum, quod Polluce auctore tunicae, & pallii usum praestaret „ *et-*
enim,

enim, inquit (lib. 1. de R. Vest. c. 20.), *erat tunica fibulatoria, quam foeminae illustres sumebant, quando in publicum prodibant, & fibulis ad pectus constrangebant, deinde aliud amiculum superinjiciebant* „ Non contemnenda sane Pollucis auctoritas foret, nisi opinionis hujus fundus Xenophontis locus esset perperam intellectus. Pollux siquidem (lib. VIII. c. XIII. §. 51) de peplo differens duplicem illius usum fuisse docet nimirum „ *ad induendum, & ad amiciendum ...., & quod amiculum sit, ex Minervae peplo conjici potest, quod autem tunica, ex illo Xenophontis probatur, tunc & pectus &c.* „ Xenophontis locus, quem hic Pollux respicit, ille idem est, quem superius recitavimus, cujus sensum Pollux neutiquam assecutus est. Nam Pantheae *peplus*, non pectus modo, sed & faciem, & collum, & manus tegebat, quod sane tunica praestare nequaquam poterat, idque a Ferrario recte animadversum est: at illud non recte, quod eo loci tunicam *generica voce peplum appellatum, prout omnem vestem significat*. Nam etsi factum aliquando sit, ut paulo ante dixisse memini, factum sane a Xenophonte eo loci neutiquam est.
 Jun-

Jungermannus Pollucem, quo Peplum tunicae usum praestasse ostenderet, illa παρφαίνα ... τα Σερα, quae apud Xenophontem non extant, de suo adjecisse existimat: non hujus ego criminis Pollucem accusabo. Apud Xenophontem in vetustioribus ejusdem exemplaribus τα Σερα a Polluce lecta fortasse non contradicam; at illud perperam ex eo loco conclusum, statuo, tunicam fuisse peplum, quod hoc discisso Panthae pectus apparuerit: Nam quum *Peplus* ad fauces fibulis quandoque constringeretur, eo discisso, vel dissoluto apparere pectus potuit, quod laxior superiori in parte esset tunica.

Verum enim vero licet *peplus* καταχρηστικῶς pro qualibet veste ab auctoribus usurpatus aliquando fuerit, non inde inferre licet, matronales peplos proprie tunicas fuisse, atque hoc nomine Palladis tunicam donandam esse, quod a Fontenuaco factum est. Contrarium diserte ostendunt Iliadis loca, quae protulimus. Sed antequam, quae esset muliebris pepli forma doceam, de illo pauca dicam; quem majoribus Panathenaeis solemnibus Atheniensibus Minervae offerebant. Atque ut paulo altius exordiar, *Peplum* Deabus cum pri-

privatim tum publice offerri consuevisse norunt qui a poetarum aliorumque Graecorum, praesertim scriptis non abhorrent. Hecuba Hectoris hortatu Minervae peplum offert apud Homerum (Il. VI. 290. 303.). Minervae Alaeae Peplum a Laodice dono datum atque hoc carmine inscriptum

- „ *Laodices peplum sacrum ut foret*
 „ *illa Minervae*
 „ *E Cypro celebrem transtulit in patriam,*

narrat Pausanias (lib. VIII. c. 5.). Junoni Scylluntinae, quinto quoque anno peplum matronae sexdecim offerebant, ut idem auctor est Pausanias (lib. V. c. 16.); qui alias refert (lib. I. c. 17.) eidem Junoni purpureum peplum a Nerone oblatum. Cereri peplum tribuit Theocritus (Idil. VII. v. 32.); aliis etiam deabus dictatum innuit Aeschylus Scholiastes, „ *Peplos offerebant & illis simulacra vestiebant*, „ ubi Deorum simulacra peplis amicta videmus; quin non amicta modo, sed involuta etiam, ne a viris licet invitae conspicerentur, observavit Spanhemius (not. ad Callim. p. 589.) „ *praecipue de Palladio quotiescumque foras educendum esset, prospiciebatur, ut peplis involutum esset, quod*
 ne-

nefas erat detegere: quomodo de Palladio Minervae Saitidos, cujus pepulum nemo mortalium detraxerat, scribit Plutarchus lib. de Iside p. 354.

At nulla Pepli oblatio poetarum carminibus, & Mythologorum sermonibus celebrata magis, quam quae, ut dixi, magnis in Panathenaeis fieri consueverat. Huic peplo texendo Virgines quatuor delectae, quae *εργασιναι* appellatae sunt, ut ait Hefychius, *Εργασιναι αι τον πεπλον υφανσαι*: ordiebantur xxx. Pyanepsionis die, quae τα χαλκεια celebrabantur: praecerant vero iis duae aliae Virgines *αρηφοροι* nuncupatae, quatuor Virgines, inquit Suidas, nobiles designabantur, quae in festo Minervae arcana sacra in cistis ferrent: duae autem eligebantur, quae texturae pepli aliisque eo pertinentibus praecessent. Hae vestem candidam gestabant, & si auro se ornabant, id sacrum erat, Eo in peplo praeclara Minervae facta, relataeque de gigantibus victoriae depictae, ut testatur Euripidis scholiastes in Hecub., mos erat Athenis, inquit, ut Virgines texerent Minervae pepulum habentem egregia facta deae, quae bellatrix gessit, & quae contra gigantes egit cum Jove. Ex gigant-

gantibus porro Enceladus potissimum depictus in peplo fuit, inscribatur quoque in eo Enceladus, quem occidit Minerva, erat autem unus e gigantibus, inquit Scholiastes Aristophanis (in Equ. Vid. & Virg. in Ceiri).

Qualis porro foret pepli hujus forma, & quae vestis, satis apud auctores controversum: sic de eo Suidas., *Apud Athenienses pepulus proprie dicebatur velum, το αρμενον, navis Panathenaeicae, quam Athenienses quarto quoque anno instituebant Minervae*, at quum Panathenaeicam navim audis, non aliud intelliges, inquit Potterus, quam machinamentum navis speciem referens in horum festorum dierum usum destinatum, cui veli instar Peplus appendebatur: tota autem moles non a jumentis, prout nonnulli opinantur, sed ope machinarum, quae subter terram movebantur ad templum Cereris Eleusinae vehebatur, indeque in arcem iterum.

Velum dicitur pepulus a Virgilio in Ceiri

„ Tale deae velum solemnè in templo
„ pore ponunt „

Cave tamen credas pepulum vexillum fuisse: „ ipse Minervae pepulus fuit, ex eius templo, in quo religiosissime servabatur,

tur, depromptus, quo tamdiu Minervae statua carere debuit, aut viliori contenta esse, donec ex pompa capiti, & humeris ejus redderetur summo cum honore, & reverentia, inquit Sperlingius (ep. ad Cuper. T. IV. AA. Pol.): Suidae accessit Meursius; Sperlingii vero opinionem partim amplexus est, partim rejecit Cuperus (l.c.), recte mones, inquit, peplum non fuisse vexillum, nec illud ego unquam affirmavi... nam quod vel peplos ad instar veli navis malo appenderetur, illam interpretationem rejiceret, Haec cum Sperlingio Cuperus; contra illum vero duo sunt, quae statuat, primum singulis majoribus Panathenaeis novum peplum textum fuisse, neque enim Athenienses, inquit, decernere potuissent, ut Antigonus & Demetrius peplo instriberentur, uti tradit Plutarchus, quum procul dubio dii, & res a Minerva factae, atque adeo viri fortes, veterem peplum totum occuparent, nam & hos eidem intextos tradit Servius ad I. Aeneid., peplum Minervae consecratum erat, & in hoc depingebantur, ex more apud Athenienses, qui strenue sese in bello gessissent, quae a Cupero recte animadversa, ultro assentior; confirmantque, quae
de

ci solet: recte sane, ut enim Dionis auctoritate statuunt viri docti, earum urbium, quae in provinciis populi Romani subditis erant, cujusmodi Ionia fuit, magistratus Στρατηγοι, Αρχοντες, aut Γρομματας dicebantur: contra vero urbes provinciarum, quae Imperatori cesserant, magistratus suos Ηγεμονας, & Πρεσβευτας appellabant. Turbat tamen hanc regulam, canonemque Claudii numus apud Harduinum, in quo legitur επι Ηγεμονος Ασκληπιαδου Κλαζομενων: videant, qui canones hosce regulasve facile statuunt ac figunt.

xv.

Caput Turritum.

(IOΥΔΙΕΩΝ ΤΩΝ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ . Mulier
Stans d. gubernaculum sin. Cornucopiae;
in Area Δ Κ .

Num. Aer. II. apud eundem .

AD annum XXIV. Laodicenorum literas illas Δ Κ refero, qui annus exiit autumnus anni urbis conditae 730. siquidem Laodiceni Caesariana aera utebantur, quae ab anno V. C. 706. exordiebatur.

Laodiceam ab Julia Augusti uxore Ju-
lio

F

lio

lio nomine donatam scripserat Harduinus (Num. pop.): docti viri errorem vidit Norisius, & feliciter confutavit, prolato ejusdem urbis numo cum anno aerae XLVII. V. C. 752. , quo anno *Livia* nondum *Juliae* nomen adepta fuerat. Harduini errorem, & Norisii emendationem noster hic numus confirmat.

xvi.

Caput Martis.

(X) ΠΗΓΙΝΩΝ. Minerva Stans d. Victoriolam sin. hastam tenet, ad pedes clypeus, ad oram numi fulmen, in Area II.

Num. Aer. III. apud eundem.

MArtem & Minervam cum victoria & clypeo in Reginorum numis expressos testatur Barrius (de sit. Cal. lib. III.); at nullus, quod equidem sciam, similem numum hactenus vulgavit; gratior proinde hic noster, quem nunc primum proferimus.

Minervae potentiam, ex victoria perpetua dignosci tradit Aristides (Or. in Miner.) „*siquidem non Minervae Victoria est domina; sed victoriae semper Minerva*“, Multa de Minerva Victoria mytholog-

gi,

gi, & veterum numerum interpretes. Vereor tamen ut *Minerva νικη*, quae Athenis colebatur, eadem sit ac *Minerva Nisephora*, quemadmodum Harduino persuasum fuisse video. Dubitandi locum praebet *Minervae νικης* statua in Acropoli posita, quae dextra malum punicum, sinistra galeam tenebat, si vera narrat Aeliodorus, atque ex eo Harpocration, & Suidas. Ἀθηνᾶς Νικης templum apud Megarenenses fuisse refert Pausanias (lib. I. c. 42.); at quo pacto Dea expressa foret, si bene memini, non docet. Non male fortasse Kusterus ex Sophoclis scholiaste *Νικην Ἀθηνᾶν* eandem esse, quae *Πολίας*, & *Πολιχως* dicebatur, censuit. Cur vero *Νικη* dicta sit Minerva habes ex Eustathio apud Harduinum (Num. pop.) „*Jupiter quum Minervam in lucem ederet, Victoriā de Titanibus retulit; idcirco & Victoria Pallas appellata est*“. At aliam hujusce nominis causam affert Etymologus apud Meursium (Lect. Attic. c. 20.), ubi pluribus de hac Dea idem disputat.

Fulmen in numo sculptum ad Minervam spectare facile credo, cui fulminum mittendorum potestatem fuisse, nemini non notum. Littera Π in alio Reginorum

F 2

nu-

numo apud Arrigonium occurrit . Novi sane hujusmodi litteras ad Monetarios , vel eorum officinas referri plerumque solere : at non casu fortasse factum , ut eadem littera in Reginis numis , & in iis , qui ad *Mamertinos Brutios* pertinent , sculpta sit : frequens enim horum in aere haec littera ; quid porro sibi velit non assequor .

Peplō , quo in aliis ornatur , caret nostro hoc in numo Minerva ; neque enim Fontenuaeo assentior , qui *Iliadis Minervae* numum illustrans , longam illam , ac pelucidam tunicam , qua Dea induta visitur , quaeque , ut expeditior incessus habeatur , nodo a tergo colligitur , hunc Minervae peplum esse non dubitanter affirmat . „ *A cette description on reconnoit le Peplum de Minerve habillement si celebre dans les poetes , & dans les Mythologues . Car 1. le peplum etoit un vetement jusques aux talons , vestis talaris , ou comme l'appelle Euripide ποδνηνς , & Eschile ποδισην . 2. le peplum etoit d'une etoffe tres-fine , & tres-legere , il etoit sans manches ; enfin ordinairement il etoit attaché avec une ceinture : or telle est icy la robe de Minerve* „ (Acc. Inf. Tom. v.) : Haec ille invita prorsus , atque indignante Minerva .

Nam

Nam illud primum non *ακριβως* , Minervae peplum de quo poëtae multa , multa Mythologi fabulantur , illum esse , quo amicta in numis cernitur , quemque eidem tribuunt poëtae scriptoresque alii , quoties humana eam forma describunt ; quod longe secus est . Peplus quippe a poëtis , & Mythologis celebratus , ille est , quem majoribus Panathenaeis solemnī pompa Minervae Athenienses offerebant . Alter vero non alius fuit , quam vestis illa , qua honestiores matronae uti consueverant , quum in publicum prodirent . Sed & illud non minus *απαιδευτως* , quod muliebrem peplum tunicae genus esse pro certo statuat ; atqui incertum adhuc id , & controversum , atque adeo , si quid video , falsissimum .

Ultero equidem docto viro concedam , peplum tenuissimum vestimenti genus fuisse , quod non modo ad talos descenderet , sed longo etiam traheretur syrmate , ut nodo colligendum , aut alio pacto sublevandum esset , ne gradienti impedimento foret : hinc *Τανυπεπλοι* , & *Ελκεσιπέπλοι* mulieres dictae , uti apud Homerum (Il. iii. 244. Od. iv. 305. v. 362. l.) *Helena* , *Lampetia* , & *Clymena* ; apud Musaeum (v. 286.) *Hero* . Ultero haec , inquam ,

viro docto damus; at non illud aequè tribuimus tunicam illam, qua Minerva induitur, *peplum* dici *proprie*, *verèque* appellari posse. Ac primum licet *peplum* viris quandoque tribuant scriptores graeci, quos audiri hic tantum volo, Aeschylus, Sophocles, Aristophanes (Aesch. Xer. 199. Soph. Trach. 768. Arist. Achar. &c.) Theocritus, Museus; *peplum* inquam a mulieribus praecipue usurpatum est; quo circa *ἤλαα πεπλεα* dixit Nonnus (Dionys. xiv. 394.) & *ἤλαυ πεπλον* Lycophron (in Alex. 277.). At quodnam vestis genus esset, *interiorne*, atque ex iis, quae induuntur, uti *tunica*, *stola* &c., an vero *exterior*, ex iis scilicet, quibus amicimur, uti *pallium*, *chlamys* &c. hoc enim vero incertum adhuc, & controversum.

Qui *Tunicam* fuisse *peplum* existimant, hi duplici Eustathii testimonio inniti mihi videntur, quorum primum (in Il. V. v. 734.) sic habet, „ & *hic etiam peplus tunica muliebris, quam minime certo induebant, sed fibula constringebant* „ posterius vero (in Od. xviii. 292.) huiusmodi est, „ *videtur potius peplus esse vestimentum muliebre, qualia sunt dorica, apertum solum a parte anteriori, & propterea multis fibu-*

fibulis indigens „, vereor tamen, ut haec satis id efficiant, quod docti viri contendunt. Ac priori quidem loco negat diserte Eustathius *peplum* a mulieribus indutum, *ὃν οὐκ ἐνεδύοντο*, quo sane interiorem vestem, atque adeo *tunicam* vere esse *peplum* negat; altero vero satis apparet timide ille & dubitanter loqui; nihil pro certo affirmans aut definiens, utpote qui rem non satis perspectam, & cognitam, haberet. Peplo fibulas tribuebat eo loci Homerus, mirum id Eustathio visum, quum Peplus quorundam sententia, „ *magnum, pulcrum, & variegatum pallium esset, sinistrum humerum tegens, & ante & pone adducens duas oras in dextrum latus, nudas relinquens dextram manum, & humerum* „, Haec, quae pugnantia videbantur, ut componeret, eo descendit Eustathius, ut muliebri tunicae *peplum*, non absimilem existimaret „ *si vero*, inquit, *ita se res habet, cur duodecim fibulis opus habet, quum sit forma chlamydis? videtur potius* &c. „, at non erat cur magno illo fibularum numero perturbaretur Homeri scholiastes, quas ego ad ornatum, non ad usum fuisse suspicor.

Neque vero nescius sum Graecorum

scriptores pepulum pro *tunica* quandoque usurpasse, cum *virili*, uti Sophocles & Musæus, tum etiam *muliebri*: atque ut alios omittam, hac significatione *πεπλον* adhibet non uno in loco Euripides in *Hecuba* v. 558., in *Electra* v. 1266., in *Andromacha* v. 598. at *γενικῶς*, immo potius *καταχρηστικῶς* vocem hanc usurpat tragicus, aliique recentiores Homero scriptores. Mirum sane quum toties apud Homerum de *tunicis* aliisque interioribus vestibus sermo sit, nusquam hac voce poetarum omnium maximum usum fuisse, qui tamen curruum, urnarumque velamina, sediliumque stragula *πεπλος* dixit. (Vid. Il. V. 194. xxiv. 796. Od. vii. 96.)

Illa igitur longe mihi probabilior opinio videri solet, quam Ferrarius, & Veithius, & Montfalconius aliique amplexi sunt, *Peplum* exterius indumentum fuisse, quod aliis vestibus superimponeretur. Habent quibus se tueantur perspicua, gravissimaque veterum testimonia, quae contrarium in sensum detorqueri nullo pacto queant. Atque ut antiquissima in medium proferam, Minerva apud Homerum (Il. V. 734.) ad bellum profectura, ut lorica induat, pepulum deponit:

„ Au-

de Virginibus pepuli textricibus nuper dicebamus. Alterum vero, quod Cuperus statuebat, illud est, Minervae caput peplo tectum nequaquam fuisse, „ *certe επιβλημα fuit, & procul dubio ex humeris statuae dependebat: nisi velis statuam illius deae in lecto rolis strato collocatam fuisse, & illi pepulum injectum, quod subdubitandum scribit Meursius, & veluti rem certam nescio quam vere tradit Potterus* „ . At fortasse capiti superimponi pepulum potuit, *επιβλημα* licet foret, eo ferme pacto, quo Diana, & Iuno in veteribus quibusdam numis amictae conspiciuntur. His porro omissis, illud multo mihi verisimilius, pepulum, qui majoribus Panathenaeis Minervae offerebatur, ingentem vestem, quadratam fuisse, in qua Jovis aliorumque Deorum, sed Minervae praecipue res gestae inscriptae, atque acu pictae erant, quod Cuperus etiam visum.

Non dissimilis, si quid video, *Matronalis pepuli* forma, oblongum scilicet velum, & quadratum fuisse existimo; quod si fluens, & solutum deferretur, ad talos usque descenderet. Non una porro pepuli ferendi ratio: „ *Peplus sinistrum tegebat humerum, duasque oras in dextrum adductas*

G

fibu-

fibula connectebat ,, inquit Cuperus l. c., atque ante Cuperum Martianus Capella innuerat : alias capiti impositum a tergo ad talos descendebat ; ita Iuno amicta in Samiorum numis ; ita *Helenam*, *Lampetiam* & *Clymenam* peplum gestasse arbitror, quas Homerus *τανυπεπλους*, atque *ελκεσιπεπλους* appellat : alias humeros circumdabat, atque hinc inde ad brachia collectum, duas veluti alas efformans fluitabat. Hoc pacto, frequens occurrit Pallas in veterum numis. Alas hasce, Thessalicas alas a Begero, & Gesnero vocatas invenio : rectene, an fecus, non statuum. Thessalicam Chlamydem alas habuisse, seu potius Chlamydem Thessalorum, *Thessalicas alas* dictam fuisse, testatur Pollux (lib. vii. c. xiii. §. 46.) *τας δε θετταλικας χλαμυδας θετταλικα πτερα ωνομαζον, και εντεθετταλισμεδα ελεγον το χλαμυδοφορουμεν* : Erasmus in Adagiis vestes manicatas eas vocat, a Graecis *χαροδοτας* nuncupatas, quod hoc vestium genere per luxum ad delicias uterentur Thessali : unde apud Virgilium Trojanis insultantes Rutuli,

,, *Et tunicae manicas & habent redimicula mitrae* ,,

Vereor tamen, ut hoc loco, quid *alae*
Thes-

Thessalicae fuerint, assecutus sit ; Pollux quippe *Chlamydem*, non tunicam fuisse aperte tradit ; Thessalica autem Chlamys non rotunda, ut aliorum Graecorum, sed quadrata fuisse perhibetur. Adde quod tunicarum alae alio sensu ab auctoribus accipi solent. Baifius eas tunicae partes fuisse putat, quae ante pedes descendebant, quae si consutae non fuissent, nuda apparebant crura, uti ex Plutarcho colligit, *pinnae Virginalis tunicae*, *τα Παρθενικα χιτωνος αι πτερυγες*, non erant consutae, sed explicabantur, *aperiebantque totum incedendo femur* ,, (Vid. de R. Ves. c. 13.) Hoc tamen de Romanis foeminis nequaquam intelligendum recte monet Ferrarius (lib. iii. c. 17.). Quid porro alae essent in vestibus si a Ferrario postules, *alae*, inquit (c. 41.) *ac pinnae, sunt anguli vestium* ,, nimis profecto jejune. Quid Chlamydis, seu pepli alae essent, luculenter ostendunt veteres numi Thessalorum, qui primi e Graecis Chlamydem usurpasse feruntur, in quibus scilicet numis Pallas inscripta. Ex iis ni fallor satis discimus, alas nihil aliud fuisse, quam imas pepli partes, quae ex brachiis, ubi peplus colligebatur, descendebant : ita ut pars media, & in-

terior vestis brevior foret , exterior , ac veluti latera hinc inde protensa essent , atque alarum species efformare viderentur .

Sed ut ad matronarum peplum redeam , plures fuisse sane oportuit , quibus grave molestumque sic peplum brachiis collectum deferre , ut iis liberè uti minime possent : hinc peplum capiti impositum fibulis ad fauces , atque ante pectus constringebant , ne diffuere posset . Hujusmodi peplus ille , cujus meminit Homerus (Od. xvii. 292.) , duodecim fibulis ornatus : Hoc etiam patet , ni fallor , Panthea apud Xenophontem peplo tecta atque obvoluta . At nimis fortasse extra chorum , ad Reginorum numum revertor . Martis caput antica in parte sculptum dixi ; illa nunc porro subit dubitatio , an non Minervae galeatae potius caput sit ; facile id statuerem , si numum ipsum inspicere liceret ; at cum ille longissime absit , rem incertam relinquam ; si caput illud imberbe est , uti suspicor , Minervae tribuendum sane erit .

xviI. ΕΠΙ ΙΟΥΔΙΑΝΟC .... Caput Herculis .

(ΥΠΑΙΠΗΝΩΝ . Aesculapius velato capite , & pallio post tergum rejecto d. baculum tenet : cui serpens obvolvitur .

Num. Aer. III. olim apud Praesulem Ballerinium .

HΥΡΑΕΡΑ Lydiae urbs , quam semel iterumque parvam dixit Ovidius
 „ *Nata domo parva , parvis habitabat Hypaeris* „
 Ioniae tribuit Plinius (lib. v. c. 29.) cujus rei causas alias attigi .

Herculis & Aesculapii cultum apud Hypaepenos alii eorum numi ostendunt : neque vero displicet Herculis & Aesculapii eodem in numo consociatio . Nam medicinae operam dedisse Herculem Chirone magistro veteres narrant , & de eo Plutarchus „ *dicitur quoque Hercules quia medicus erat , Alcestim de cujus vita jam conclamatum erat , sanasse in gratiam Admeti , qui uxorem diligebat , & cujus ipse amore flagrabat* „ . At illa numi hujus praecipua fortasse laus , quod Aesculapium tecto opertoque capite exhibeat , quod aliis in numis vidisse me non memini .

xviii.

ΑΥΤ. ΑΙ. ΑΔΡ. ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ. Antonini Caput laureatum.

)(ΑΡΤΕΜΙΣ ΑΣΤΥΡΗΝΗ ΑΝΤΑΝΔΡΕΙΩΝ.
Diana Ephesina.

Num. Aer. II. apud eundem.

CUR Diana Astryena in Antandriorum numis sculpta sit, docet Strabo (lib. XIII. p. 613.). „ *Mysiae autem propinquum pagum Astryra dicunt, olim oppidum in, cujus loco templum Astryrenae Dianae est, cui Antandrii religiose praesunt, quibus id est vicinius* „. His Scylacis Cariandensis locum a Vossio, & Palmerio tentatum sanari tandem posse arbitror. Haec porro ait Scylax p. 88. ΑΣΥΡΑ & ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΟΙ ΑΔΡΑΜΥΤΙΟΝ: corruptum locum sic Vossius restituit: ΑΣΥΡΑ & ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΑΔΡΑΜΥΤΙΟΝ: Palmerius vero: ΑΣΥΡΑ & ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΟΙ ΑΔΡΑΜΥΤΙΟΙ. ΑΔΡΑΜΥΤΙΟΝ &c. At ego nullus dubito, quin Scylax scripserit ΑΣΥΡΑ & ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΑΝΤΑΝΔΡΕΙΟΙ. ΑΔΡΑΜΥΤΙΟΝ &c. Astryras Plinii aetate non amplius extitisse patet: siquidem eas inter urbes illas enumerat, quae in Aeolide seu Mysia interciderant. De Antandro diximus alio in loco.

Idem

xix.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΑΙΛ. ΑΔΡ. ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ ΣΣ. ΕΥΣΕ ... Idem capite laureato.

)(ΙΟΥΔΑΙΕΩΝ. ΤΩΝ. ΚΑΙ. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. Caput urbis turritum sub mento ΘΕ, ad occiput in area ΡΠΩ.

Num. Aer. II. apud Cl. Vir. Cajet. Marinum.

ULTIMIS hisce siglis Laodicenorum annus CLXXXVI. designatur, qui autumno anni V. C. 891. iniiit vulgaris Aerae, 138.; quo Antoninus V. Kal. Mar. Hadriano successerat: notanda porro illa numeri *Sexti* figura, quae an alibi reperiatur, ignoro.

xx. ΙΟΥΔΙΑ ΔΟΜΝΑ. Caput Juliae Domnae.

)(ΨΩΦΙΔΙΩΝ. Fluvius decumbens sin. Urnae in-nixus d. ad frontem elata, a tergo arbos, infra pisces duo.

Num. Aer. II. olim apud Cl. Vir. Fabium Danzetam.

PSOPHIDI Arcadiae urbi, quam Aroa-nius amnis praeterfluebat, & modico ab urbe spatio Erimanthus, numum hunc tribuo. Psophidios Erymanthum magnum, & praecipitem amnem veneratos fuisse, te-

G 4

stes

stes sunt Pausanias, & Aelianus, quorum hic a Psophidiis Erymanthum virorum figura consecratum ait (Var. II. 33.); ille vero ejusdem aedis meminit, (lib. VIII. 24.) in qua praeter Dei statuam nobilium amnium e candido marmore signa visebantur, Nili tamen e nigro lapide erat.

Narrat Pausanias Alcmaeonem Amphiarai filium Psophide sepultum, cujus circum tumulum Cupressus eo usque creverant, ut eorum proceritate mons etiam, qui Psophidi imminet obumbraretur: eas, quod sacrae Alcmaeoni esse putarentur, nequaquam a Psophidiis cedi, & *Virgines* appellari. Ad has ego Cupressus arborem quae a tergo fluminis est, initio retuleram; at numo diligentius inspecto, Cupressum nequaquam esse animadverti; quapropter eadem nemus aliquod ad fluminis fontes positum indicari censeo. Hos vero in *Lampea* monte fuisse idem Pausanias refert.

Pisces in extrema numi parte positi piscosum fluvium ni fallor denotant: nisi si quis ad Aroanii *Poeciles*, quos vocales fuisse, Arcades fabulabantur teste Pausania, referre malit., *Pisces educat Aroanius, tum alios, tum eos, qui Poeciles appellantur. Hos haud absimilem turdorum avium*

vium voci sonum fundere ajunt., At id falsum experimento didicisse se idem narrat; nam cum ad fluminis ripas usque ad solis occasum confedisset, quo maxime tempore tam grande portentum contingere Arcades ajebant, sonum nullum audire potuit.

xxI-

M. ΟΠ. ΔΙΑΔΟΥΜ. ANT ..... Diadumenianus capite nudo.

)(ΔΩΡΥ. ΝΑΥΑΡ. ΑΥΤΟΝ ..... Neptunus stans sin. pede prorae navis imposito, dextra piscem sin. tridentem tenet.

Num. Aer. II. olim apud Ballerinitum.

Δ ΩΡΥ. pro ΔΟΠΙ. nimirum Δωριτων, seu Δωριτων, utroque enim modo legitur apud veteres. Δωριτατων habet Pellerinii numus, at monetarii oscitantia. *Dora* Phoeniciae urbs, de qua plura apud Norisium (de Epoch. Syr. Mac.) . *Ιερα* in Trajani numo dicitur, in aliis vero ejusdem Principis, & Hadriani, *Ιερα*, *Ναυαρχης*, *Αυτονομος*: in nostro *Ναυαρχης* dumtaxat, & *Αυτονομος*. Id non eo factum puto, quod duobus aliis titulis privata fuerit, sed quod titulos hosce pro

ar-

arbitrio urbes sumerent suis in numis. Animadverti enim *Corycum*, quae in Gordiani Pii numis *Αυτονομος* dicitur, in numo Valeriani, *αυτονομια* omissa, *Ασυλον* dici, & *Ναυαρχιδα*. Sic *Ephesus* quae *Ιερα*, *Αυτονομος* est in numo Vespasiani apud Goltzium, *Ασυλος* dumtaxat dicitur in numis Philippi filii. Sic *Nicopolis* Epirotica jam inde ab Augusto *Ιερα*, in Plautillae numis *Ιερα Ασυλος* vocatur, in numis vero Alexandri *Ιερα Ναυαρχις*. Sic *Tyana* ad Taurum *Ιερα*, *Ασυλος*, *Αυτονομος* in numo Hadriani, *Ιερα Ασυλος* tantummodo dicitur in numo M. Aurelii. Sic *Tyris* *Ιερα Ασυλος* in numo Demetrii II. Syriae Regis, *Ιερα* tantum est in numo Commodi. Plura proferre sane possem hujusce rei exempla, sed haec satis, opinor, quod statuebam, confirmant.

Doriensum numi Pompejanam Epocham, quae ab anno V. C. 691. exordiebatur, exhibere solent, at in nostro numo detrita epigraphe, eadem desideratur. Quum tamen Macrinus III. Non. Iun. V. C. 971. una cum Diadumeniano filio occisus fuerit, superiori vero an. V. C. 970. VI. id. Apr. Imperium usurpaverit, numus hic noster anno Doriensis aerae 279., vel 280., cusus sit, oportet.

Dei-

xxii.

* ΔΕΥΠΟΙΝΑ ΩΖΟΙC Deipara velata manibus
expansis, in area MH. ΘΥ.

)(* ΕΥ.... ΜΟΝΟΜΑΧΟΝ. Imperator stans
d. hastam crucigeram, Sinistram gladio
in vaginaposito, & baltheo praecincto imponit.

Num. Argenteus II. apud Cl. Vir. Cajet. Marinum.

Constantini Monomachi nullum hactenus certum numum noveramus, quem enim ex Strada dederat Ducangius, Constantino Porphirogenito, ejusque matri Zoe tribuit Bandurius; idque jure factum statuit Liebeus. At neque aurei illi duo, quos

quos e Gothano Museo exhibet Liebeus, certum habent characterem, ex quo affirmare liceat ad *Monomachum* pertinere.

Hic igitur primus est *Monomachi* numus, quem illi eripere jure nemo possit. Una est numi inscriptio duas in partes distracta, quam sic lego ΔΕΠΙΟΙΝΑ ΜΗΤΗΡ ΘΕΟΥ ΩΖΟΙC ΕΥσεβη MONOMACHON. O *Domina Dei Mater Serves pium Monomachum*.

Michaële Calephato exauctorato anno MXLII. Zoe Augusta, post trimestre cum sorore Theodora Imperium, Constantinum cognomento *Monomachum* Mytilene, ubi exsulabat atcessivit, eique una cum Thalamo Imperium tradidit, quod majoris liberalitatis, & munificentiae, quam prudentiae fama, per annos XII. tenuit. Pecunias, quas acerbissimis exactionibus colligebat, nullo consilio delectuque effudisse Graecorum narrant historiae, dum inepte, inquit, *studet esse liberalis, ad extremum prodigalitatibus prolapsus est.* Illud tamen non sine laude factum, quod auri plurimum argentique in sacra templa, & pauperum subsidium derivaverit: nam ut alia omittam, Constantinopoli Monasterium *S. Georgii in Manganis* magnifice

fice exstruxit adjectis aedificiis, ad pauperes senes, & peregrinos excipiendos, & alendos: quumque magno in templo obreditum inopiam solemnioribus tantum festivitibus, & Sabatis, & Dominicis diebus sacrificium perageretur, reliquis vero diebus non item; *Monomachus* templis patrimonium splendide auxit, ut quotidie sacrificaretur; aureaque & gemmis aspera vasa addidit, quae magnitudine, inquit Scylitzes, *pretio, & pulchritudine aliis antecellebant.* His sane de causis *Pius* dici nostro in numo potuit; quamvis a vera solidaque pietate longe abesset, qui turpi *Sclerenae* amore implicatus, pudore tandem, & dissimulatione abjecta, inquit Zonaras, *mulierem non ut concubina, & ex semisse conjugem, sed plane pro uxore tractabat*, quum Zoe, a qua Imperium acceperat, adhuc viveret.

At homini militarium rerum prorsus imperito, ut testatur Manasses, & quo imperante magnis afflicta est cladibus Graecorum respublica, miror *gladium* ab artifice datum. Factum non temere credo, praesertim cum rarissimi sint Byzantini Augusti, qui suis in numis *gladium* teneant. *Romanum Boilam* stolidum, & semimum

tum scurram, qui e triviis, ut ait Zonaras, ad Senatoriam dignitatem a Monomacho elatus fuerat, atque in familiaritatem receptus, Imperium Monomacho interfecto, arripere cogitasse, & cum gladio in palatio deprehensum narrant Byzantini historici. Quid si gladium hunc Virgini Matri Imperator dicavit; atque illius arae suspendit, ut ejus se beneficio tanto periculo defunctum testaretur, & opem auxiliumque in posterum exposceret, idque numus, & epigraphae historicis tacentibus innuat? Sed haec divinatio potius quam conjectura non nemini fortasse videbitur.

Deiparam in Byzantinorum Augustorum numis expressam saepius videas: a quo primum factum, non liquet; neque enim definire aulam caeteris praeivisse *Theophanionem* Augustam Romano juniori a. 946. nuptam, cujus in numo Deipara visitur: incerta in re, cuique ampliandi facultas esto.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ dicitur hoc nostro in numo Dei Mater, quae in aliis Θεοτοκος frequentissime appellatur. Δεσποινα apud Ethnicos κατ' εἶδη Deorum Mater nuncupata: hinc de Rhea viri docti illa inter-

terpretantur in antiquis lapidibus, votivi si sint, κατα κελευσιν της δεσποινης, vel latine: ex Imperio Dominae: Apud Arcades tamen δεσποιναν dictam invenio Cereris, & Neptuni filiam: memorat Pausanias in Arcadicis c. 36. ejusque deae templum, Ἱερον της δεσποινης, quatuor ab Acesio stadia distasse ait. Aliis etiam profanarum gentium deabus, Junoni nimirum, Isidi, Cereri, Proserpinae tributum id nominis; eodemque ornatae Augustorum matres, & uxores, cum apud Ethnicos, tum etiam apud Christianos; exempla Ducangius, Spanhemius aliique dabunt, unum hic non praetermittam, quod in *Monomachi* vita narrat Zonaras, eum scilicet ubi *Sclerenam* concubinam in palatio tandem recepit, & justae uxoris loco habuit, illud etiam addidisse, ut δεσποινης titulo insigniret.

At nulli profecto mortalium vox haec titulusque melius tributus unquam fuit, quam Virgini Matri, nulla verius, meliusve δεσποινα dicta est, quam quae rerum omnium δεσποτιω genuit, peperitque.

ANTONII BENEDICTI
AD GASPARIS ODERICI ANIMADVERSIONES
ΠΑΡΕΡΓΟΝ

Antonius Benedictus Gaspari Odericio S.

Quanti ego te semper, tuasque litteras fecerim, probe nosti. Quamobrem non solum quantum apud me est antiquorum numorum, sunt autem plurimi, qui nondum in lucem, publicumque conspectum prodierunt, libenter tecum communico; verum etiam illis optime consultum censeo, si quando eorum aliquos tibi explicandos suscipias. Quod alias erudite fecisti, atque iterum nunc facis. Verum legenti mihi nuperas has tuas enarrationes nonnulla in mentem venerunt, quae non omnino inutilia, atque inepta videri possint. Itaque ea ad te scribenda duxi, quae si tibi probentur, jucundum mihi erit, multoque etiam jucundius, si ea tuis enarrationibus adjungenda, ac subnectenda putaveris. Vale.

In

In Numum Antandriorum n. 1.

Quum Troas, in qua Antandros, Phrygiae esset contermina, & quondam etiam pars habita, ut recte observas, communia sacra & Conventus cum ceteris Phrygiae urbibus propter viciniam sane habere potuit, quod ipsum, saepenumero ab aliis hujusmodi locis & urbibus conterminis usurpatum fuisse legimus. Quid exemplis opus est in re certissima? Quamobrem quum hujusmodi conventus in urbe Asia haberentur, cujus sedes in Campo Lydiae a Maeandro, & Caystro fluviis intercepto constituitur, ut satis opportune ad rem nostram ex Stephano, & Cellario asserit Haymius T. II. pag. 105. ; hinc factum arbitror, ut & locum ipsum ubi hujusmodi conventus agerentur, & se illorum conventuum participes esse ostenderent, sub Fauni pedibus Maeandrum apposuisse.

Quid vero Faunus, aut Satyrus, quod perinde est, in hoc nostro numo, & in duobus haymianis? Nimirum ad Conventus revocas, in quibus Bacchi festa celebrarentur: Probabilis sane conjectura, non inficior. Verum illud opinor, non

H

in-

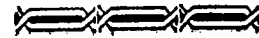
inficiaberis, Marfyam quoque in his designari potuisse: Marfyam enim fluvium haud procul a Maeandro prolabentem, a quo deinde apud Celaenas, & Apameam urbem, quam circumfluit, excipitur, nomen habere poetæ fabulantur a Marfya insigni illo Tibicine, quem Ovidius (Met. vi.) Satyrum fuisse auctor est, & qui tibiis a Minerva inventis ausus Apollinem provocare, illi de corio poenas dedit. In Haymianis Satyrum tibiis canentem videmus, in nostro Satyrus idem cum tibiis Maeandro tamen insistentis exhibetur, quod quam eleganter, & graphice, ut ita dicam, ad ea, quae de fluviis Marfya, & Maeandro perhibentur, & ad ea loca, ut superius dicebam, ubi conventus illi haberentur, demonstranda conducatur, quisque, opinor, intelligit.

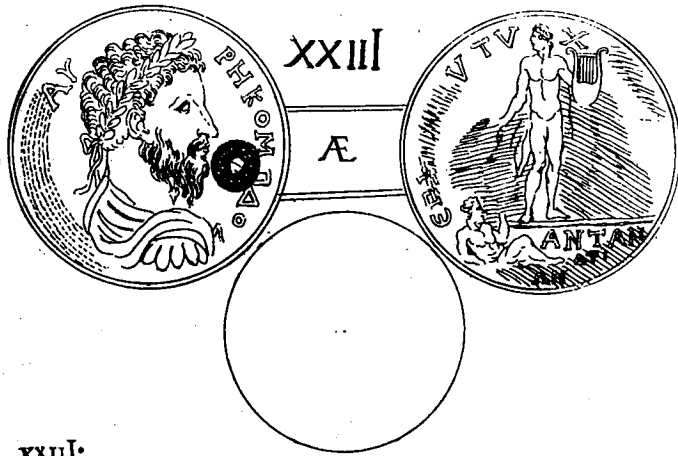
Quae vero de Rhea a te dicuntur, ingeniose quidem dicuntur. Ego autem Genium Urbis capite turrato repraesentari, quod & ipse non improbas, planius & minus ingeniose dixerim: Praesertim quum vehementer dubitem, an conventus illi habiti fuerint ad Bacchi festa celebranda, ut ipse arbitraris, an ad musicos agones, ut putat Haymius, an denique ad musicos qui-

quidem agones, sed in Apollinis laudem institutos, ut ego suspicor.

Literas vero illas, ATTA ...,, ATTAλος nomen Magistratus interpretaris; atque optime quidem. Fuit tamen qui legendum putaret, ATTAΛεων, ita ut sit nomen alterius urbis in Lydia, cui nomen Attalia, quae una cum Antandro numum hunc percussit. Verum omnino est Magistratus nomen, quemadmodum in duobus haymianis Asiae, & Apameae, (loc. cit.) ΑΓΑΝΙΚΟΣ, vel ΔΙΟΝΙΚΟΣ, atque in altero, ΚΗΦΙΣΤ, hoc est ΚΗΦΙΣΤΟΣ.

Antandriorum vero alium profero numum sane egregium sub Imperatoribus cunctum, quem ego possideo, & nondum, quod sciam, ab aliis vulgatum.

XXIII.

ΑΥΤ. ΜΑΡΚΟΣ. ΑΥΡΗ ΚΟΜΟΔΟΣ . Imperator
M. Aurelius Commodus . Caput Commodi Im-
peratoris barbatum , & laureatum .

Χ ΕΠΙ .... ΕΥΤΥΧ .... Sub Eutichio . In imo
ΑΝΤΑΝΔΡΙΩΝ Antandriorum . Apollo stans
clamyde ad humeros rejecta , d. demissa ra-
mum tenet , s. lyram : ad pedes de-
xtrorsum figura Fluvii feminuda jacens
dextro cubito terrae innixa ; laeva ,
ut videtur , pitum sustinet .

CIlleum Apollinem , & Cilleum am-
nem in hoc numo repraesentari nul-
lus dubito : utrumque a Strabone tradi-
tum plane ostendam . Itaque Strabonis lo-
cum a te superius allatum iterum nunc ,
sed magis integrum recito . , Intus est An-
tan-

tandros cum monte superne imminente ,
cui Alexandria nomen , ubi controversam
Dearum a Paride ajunt esse disceptatam :
Και ο Ασπανευσ το υλοτομιον της Ιδαίας
υλης : ενταυθα γαρ διατιθενται καταγον-
τες τοις δεομενοις : Tum Aspaneus caedua
sylvae Idaeae pars : materiam enim eo de-
vehentes , requirentibus divendunt . , Ita
quidem interpretatur Xylander , quem
secutus est Casaubonus : an recte , viderint
alii . Ea certe verba in latinum sermonem
magis proprie videntur ita verti posse . ,
Tum Aspaneus caedua sylvae Idaeae pars :
materiam enim ibi διατιθενται disponunt ,
praeparant , καταγοντες τοις δεομενοις ,
devehentes , deorsum ducentes requirenti-
bus . , In quibus verbis jam mihi nescio
quem fluvium videor videre . Et sane vi-
derunt eruditissimi Viri Heresbachius , alii-
que . (lib. XIII. pag. 407. edit. Basil 1571.)
Heresbachius quidem hunc Strabonis locum
sic interpretatur . , Et Aspaneus , ubi
Idae materies caeditur : hic enim eam
aptant , postea per fluvium deducunt &c. ,
Audacius fortasse dictum , sed sane a
Strabonis mente non alienum , ut infe-
rius ostendam . Jam vero Idae montem
(quod omittendum non est) materiae

ad naves fabricandas feracissimum testatur Paris apud Ovidium (Epistol. ad Hel.)

„ *Innumerasque mihi longa dat Ida trabes* „

Locum vero in Idae vallibus apud Antandrum ad illas construendas quam maxime opportunum testatur Aeneas apud Virgilium (Aen. l. 111)

..... „ *Classemque sub ipsa Antandro, & phrygiae molimur montibus Idae* „

Denique hujusmodi materiam ex Ida apud Antandrum per fluvium esse devectam testatur hic noster numus, in quo figura fluvii pinum manu tenet. Sed ad Strabonem revertor. Strabo igitur agens inferiorius de Campo Thebano pag. 612. „ *Nunc Adramytteni*, ait, *majorem partem obtinent: ibi enim Theba est, & Lyrnessus munitum natura Castellum, ambae sunt desertae; distant ab Adramyttio haec LX., illa XXC. stadiis in diversam partem: εν δε Αδραμιττηνη εστι και η Χρυσα και η Κιλλα πλησιον ουν της Θηβης εστι, νυν Κιλλα τις τοπος λεγεται, εν Κιλλεου Απολλωνος εστιν ιερον. παραρρει δ' αυτω εξ Ιδης*

Φε-

Φερομενος ο Κιλλεος ποταμος. Ταυτα δ' εστι κατα την Αντανδριαν: *In Adramyttena est & Chrysa & Cilla nunc Thebae vicina. Locus est Cilla, in quo Apollinis Cillei est Fanum, ac praeterfluit ex Ida delapsus Cilleus fluvius: sunt haec juxta Antandriam.* „ Nonnulla etiam hic, ut hoc obiter dicam, turbasse videtur Xylander; non enim distinguenda verba illa „ *πλησιον ουν της Θηβης εστι νυν Κιλλα τις τοπος &c.* „ sed cum Heresbachio (pag. 410.) simul conjungenda censeo. „ *In Adramittena (scilicet regione, hoc est in sinu Adramitteno) est & Chrysa, & Cilla: prope itaque Thebam adhuc est locus appellatus Cilla, in quo Cillei Apollinis templum est: locum Cilleus amnis praeterlabitur ex Ida profuens: haec sunt juxta Antandriam (hoc est in Antandri agro).* „ Haecenus Strabo: ex quo, ni fallor, plane discimus in hoc Antandriorum numo Cilleum Apollinem, & Cilleum amnem repraesentari, quod superius proposueram.

In Numum Juliensium Laodicensium n. 111.

Est etiam apud me numus aereus minoris formae Juliensium Laodicensium sub Domitiano cusus cum eadem epocha ΔMP. hoc est 144. , qui fuit annus V. C. 850. ut recte observas .

XXIV*

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ . *Imperator Domitianus* . Sub collo in imo (quod sane non obvium) Epochā ΔMP..... 144.

ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ . *Juliensium Laodicensium* . Victoria stans dextrorsum conversa d. coronam , s. Cornucopiae tenet , ad pedes navis gubernaculum .

Quum Domitianus anno V.C. DCCCXLIX. XIV. Kal. Octobres a conjuratis occisus sit , inde conficitur , numum hunc ipsis ultimis diebus imperii , & vitae Domitiani cusum fuisse . Quum enim aera Juliensium Laodicensium incoeperit ab autumno anni DCCVI. & jam in hoc numo adscribantur anni 144. , manifestum est , cusum hunc fuisse initio autum-

tumni, quo autumnus Domitianus e medio sublati est.

In Numum Jovis Lydii n. IV.

Pausanias in Corinthiacis l. 2. cap. 4. inquit, Ὑπὲρ δὲ τὸ θεᾶτρον ἐστὶν ἱερόν Διὸς Καπετολίου φωνή Ῥωμαίων, κατὰ Ἑλλάδα δὲ γλῶσσαν Κορυφαῖος ὀνομαζοῖτο, *Supra theatrum est Templum Jovis Capitolini voce Romanorum, secundum vero Graecam linguam Coriphaeus utique diceretur*, . In quibus verbis, quid improbandum sit, profecto non video. Non enim ait Pausanias *dicitur* Coriphaeus, sed tantum *ονομαζοῖτο diceretur*, quod rectissime dictum puto: aut enim omnia me fallunt, aut haec est verborum illorum sententia: Jovem Capitolinum vocant Romani, cui si Graeci nomen imponere deberent, non utique eum Capitolinum, sed Coryphaeum Graeca voce appellarent: quod omnino certissimum est. Equidem non ignoro, vocem Κορυφαῖος a Graecis aliquando tribui cuique etiam excelsiori montium vertici: nihilo tamen minus ajo, magis proprie quodammodo dici posse de Monte Capitolino, & Pausaniam

niam rectissime locutum esse. Mons enim ille, unde Jupiter Capitolinus dictus est, antea Saturnius, & Tarpejus vocabatur; deinde vero a Capite inibi invento, quum fundamenta Templi Jovis locarentur, Capitolinus appellatus est, auctore Livio, & Dionysio: quin etiam tum propter hujus Templi nobilitatem, majestatem, & magnificentiam, tum propter cetera omnium generum ornamenta in eum locum illata, mons ipse in illud dignitatis ac splendoris fastigium excreverat, ut inter ceteros Romanos montes facile caput, & princeps haberetur. Haec omnia in comperto sunt. Jam vero Κορυφή, unde Κορυφαῖος, proprie Graecis est vertex, seu pars illa capitis, quae inter sinciput, & occiput interjacet. Praeterea μεταφορικῶς a Graecis Κορυφαῖος dicitur cujusque ordinis caput, & princeps. Recte igitur spectata, vocis vi, & proprietate, omnia quae superius de Monte Capitolino dicta sunt, Pausanias quasi in unum complectens Coryphaeum Jovem a Graecis appellari posse dixit, quem Romani Capitolinum vocabant.

Addam hic etiam illud, quod ego potissimum putem in numo Philadelphiorum

Zeus KopuΦαιος Jovem appellari . Plures enim apud veteres fuerunt Joves : tres Cicero (De natura Deorum l. 3.) Joves recenset . Philadelphii igitur , ut equidem arbitror , *Zeus KopuΦαιος* Jovem in suis numis appellarunt , quia suum illum Jovem non solum inter omnes Deos , sed inter omnes ipsosmet Joves maximum & principem haberi & esse voluerunt . Quemadmodum & ipsi Romani , quum in Urbe Roma Jovem Custodem , Feretrium , Statorem , Tonantem , Victorem &c. haberent , unum tamen Capitolinum Jovem Optimum Maximum vocabant , atque ut cum Pausania loquar , omnium Coriphaeum .

in Numum inscriptum APTE MEN n. v.

NAe ego imprudens sim , si ex corrupto Strabonis loco quidquam certi afferri posse arbitrarer , & Mennes Mysiae populos apud Strabonem inveniri contenderem . Invenisse quidem se putarunt , & nobis pro certo obtulerunt nonnulli docti Viri , qui summo studio , ac diligentia , ut ipsi profitentur , Strabonis Opera Basileae edenda curarunt annis MDXXII.

M.D.

MDXXXIX. MDXLIX. Heresbachius , Gemuseus , Glareanus , Hopperus , & alii , qui in tribus supradictis editionibus vocem *Mennes* non solum in textu , ut ajunt , sed etiam in amplissimo indice semper retinuerunt . Exscribam locum integrum ex tertia editione , in qua non solum eadem , quae in duabus aliis , versio latina habetur , sed affertur etiam textus Graecus Strabonis , Ομοίως δε και Βρεγοι , και Βρεγες , και Φρυγες οι αυτοι : και Μυσοι , και Μερονες , και Μαιορες , και Μλωες , . Eodem modo Bregi , & Breges , & Phryges iidem sunt : & Mysii , & Merones , & Maeones , & Mennes . , (Strabo lib. XI. pag. 527.) Profecto si haec Strabonis lectio defendi posset , ac sustineri , jam populos in Mysia haberemus , quibus fortasse commodius hic noster numus etiam tribui posset . Sed sane , de sinceritate hujus lectionis vehementer dubito : nam facile Librarii negligentia in MS. Codice littera *o* migrare potuit in *r* praesertim si non *Mλωες* , ut illi ediderunt , sed Librarii manu scriptum sit *Mνωες* , quum scribi deberet *Mnoves* . Atque ita profecto legunt Xylander , Casaubonus , & alii tum in editione Lutetiae Parisiorum MDCXX.

pag.

pag. 550. tum Basiliensi MDCLXI. p. 645. ,, Ομοίως δε και Βρεγοί , και Βρεγες , και Φρυγες οι αυτοί , και Μυσοί , και Μερωνες και Μαλονες και Μνονες : Ita Bregi , Breges Briges & Pryges iidem sunt , nec non Maeones , & Meones ,, . Ubi insignem Typographorum oscitantiam observa : in utraque enim editione vox illa *Briges* redundat , & verba illa *Myssi* & *Merones* in utraque desiderantur . Ceterum hanc Xylandri , & Casauboni lectionem in voce *Mnones* retinendam puto , donec meliores Codices nos doceant legendum *Mnones* cum Heresbachio . Ea , quae haecenus a me dicta sunt , si minus populos , quibus noster hic numus opportunius fortasse tribui posset , e Strabone suppeditarunt , certe doctos Viros tamen extitisse , qui populos *Mennes* apud Strabonem se invenisse putaverint , & litem nisi ope meliorum MSS. Codicum dirimi non posse , ostendunt .

In Numum Mostenorum n. ix.

ARbor illa , quae in averfa est numi parte , videtur esse Cupressus . Verum in celebri illa Basi mamorea Colossi Tiberio Caesari erecta ob civitates Asiae re-

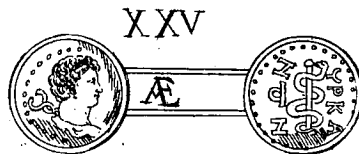
restitutas , & Puteolis reperta an. 1692. in qua non solum nomina , sed etiam imagines illarum Urbium insculptae conspiciuntur , Mostene tanquam Mulier exhibetur , quae in sinu stolae complicatae dextra manu tenet fructus , poma , & flores , sinistra gerit Nuceam pineam cum scapo , teste Laurentio Theodoro Gronovio , (Gronov. Antiqu. Gr. Tom. viI. p. 500.) qui illam vidit , ac de illa luculentissime scripsit . Athenaeus vero (lib. II. Dipnosoph.) ,, *Carya* , inquit , *id est Nux arbor legitur apud Sophoclem .... & Carya nucum genus quoddam Mostenum vocant* ,, Ad quem locum Delecampius ,, *quibus* , ait , *putamen valde lignosum & durum* ,, . At vero Casaubonus , quod genus arboris illud sit , fateatur se ignorare : ,, *Μοστυνα Καρυα quaedam sint expecto* , inquit , *ut me aliquis doceat* ,, Quid igitur si in Basi illa mamorea non sit Nux pinea cum scapo , quam videre se putavit laudatus Laurentius Theodorus Gronovius , quum praesertim pluribus in locis , ipso teste , Basis illa obtrita esset : ac ne in nostro quidem numo sit Cupressus , sed aliud quoddam genus coniferae arboris , quod Nucum genus Mostenum vocant auctore Athenaeo ? Quod pro-

perfecto quale fuerit , cum Casaubono fa-
teor me quoque nescire . Sed haec in me-
dio relinquo .

Quoniam vero Mosteni proximi erant
Hyrcanis populis , liceat mihi hoc loco
elegantem Hyrcanorum numum , numquam
antea ab aliis vulgatum , proferre , quem
superioribus diebus , quum haec scriberem ,
adeptus sum .

Ca-

XXV.

Caput Mercurii nudum , pone quod Caduceus .

ΥΡΚΑΝΩΝ . *Hyrcanorum* . Baculus , cui
Serpens involutus est .

INter Hemum , & Caicum Lydiae flu-
vius erat Campus Hyrcanus : in eo cam-
po ejusdem nominis Urbs Hyrcania , seu
potius Hyrcanis , ut deinde dicam . Quir
vero campus hic dictus sit Hyrcanus , quem-
admodum eum vocat etiam Stephanus , *Est*
quoque Hyrcanus campus Lydiae , ut Era-
tosthenes refert , docet Strabo (lib. XIII.) ,
Deinde Hyrcanius campus est , quem sic
Persae nominaverunt a colonis ex Hyrca-
nia eo adductis . , Populi vero a Tacito
(Annal. lib. I I . num. 47.) & a Plinio (lib. 5 .
cap. 31.) appellantur Macedones Hyrcani ,
quia in hoc tractu Hyrcani Coloni Mace-
donicis erant permixti , ut recte observat
Cellarius (Tom. II . lib. 3 . c. 4 .) . Non au-
tem Mosteni , & Hyrcani unus erat & idem
I po-

populus, quemadmodum suspicatus est Joseph Scaliger in notis ad Eusebium, „ *Ego puto*, inquit, (in Eusebii narratione) *Hyrceaniam a Mothbenis male distingui. Mothbeni cognomine Hyrcani erant non solum in illo tractu, sed inter illas urbes, quae terrae motu corruerunt. Tacitus: Quique Motheni, aut Macedones Hyrcani vocantur .... Omnino Moθηνοι Υρκανοι* (in Eusebii narratione) *sunt conjungenda*, „ Qui locus Taciti alios non paucos etiam decipit Datum, Caninum, Politum, Gordonium &c. Errorem vero Scaligeri notavit jam Laurentius Theodorus Gronovius, & invictis argumentis confutavit (loc. cit.). Quod autem ad Tacitum spectat, observavit jam Freinshemius in notis ad Tacitum, distinguendos omnino Mothenos ab Hyrcanis, quippe qui si confundantur, non amplius XII. Asiae Urbes nocte una terrae motu collapsae, sed una minus numerabuntur. Hinc Brottierius (Annal. Tacit. loc. cit.) „ *Manifestum est*, inquit, *ex Corneliana XII. Urbium enumeratione Mothenos & Macedones Hyrcanos esse omnino diversos: igitur emendandum: Atque Macedones Hyrcani: Quam saepe in MSS. aut & atque permutentur docet Cor-*

tius

tius ad Sallustium in Jugurth. LXXXI. „ Haec ille: optime quidem ad mentem, & sententiam Taciti: quod Freinshemius & alii ante jam viderant sic esse emendandum. Sed repugnantibus non solum omnibus libris editis, sed etiam Cornelianis MSS. quorum ne ipse quidem Brottierus ullum a ceteris hoc loco diversum proferre potuit, nemo emendare ausus erat. Ut ut sit, duo procul dubio erant Populi proximi illi quidem, sed omnino distincti Motheni, & Macedones Hyrcani, duasque urbes distinctas tenebant, illi Mothenem, isti Hyrcaniam, seu potius Hyrcanidem. De Hyrcania, seu Hyrcanide quidem Urbe, silent vetustiores Geographi, & Historici: posterioris vero aetatis, inter quos Hieronymus, & Nicephorus, illam Hyrcaniam nominarunt. In celebri illa Basi, quam superius commemoravimus, nomen hujus Urbis infelici quodam fato mancum, & mutilum erat „ *Hyrca....* „. Non vero, ut ait Brottierius, in monumento Tiberiano dicitur „ *Hyrcania* „: hoc enim modo supplendum censuit Laur. Theod. Gronovius, ut ipse testatur (loc. cit.). Verum in numis, quorum alter a Sponio (Itin. pag. 446.) alter ab Haymio (Thes.

I 2

Brit.

Brit. tom. 2.) & Harduino (Num. antiqu. ill.) prolatus est, in primo YPKANII, in in secundo plane YPKANIC vocatur. Atque ego putaverim YPKANIC quoque in Sponii numo legendum esse, in quo quum forte, ut videtur, aliquantulum fugientes, ac detritae essent ultimae illae litterae, docti Viri existimarunt esse litteram H, quae duae revera erant litterae, scilicet IC. Sed quocumque tandem nomine appellanda sit haec Urbs sive Hyrcania, sive Hyrcane, sive potius Hyrcanis, parvi refert: modo illud teneamus, hanc Urbem fuisse a Mostene distinctam, quam Macedones Hyrcani a Mostenis distincti, & divisi colebant, & C. Caelio Rufo, & Pomponio Flacco Cofs. inter illas XII. Asiae Urbes a Tacito enumeratas, una nocte motu terrae collapsam a Tiberio Caesare cum ceteris esse restitutam. Praeter illas XII. vero urbes, quas Tacitus recenset, eandem cladem senserunt deinde, proximis annis Ephesus Tiberio III. & Germanico II. Cofs., & Cybira C. Asinio & C. Antistio Cofs., quas omnes summa benevolentia, & liberalitate Tiberius restituit. Quapropter in monumento illo Tiberiano XIV. Urbium imagines a Tiberio re-

restitutarum conspiciuntur, & merito ejus numi inscripti sunt, „ *Civitatibus. Asiae. Restitutis* „

Quod autem ad hunc nostrum Hyrcanorum numum attinet, in antica numi parte Mercurius exhibetur, qui apud Thraeces maximo in honore fuit. Herodotus in Terpsichore (lib. 5. 7.), „ *Mercurium e Diis praecipue colunt per quem solum jurant, a quo progenitos quoque se ajunt* „. Quum vero Macedones jam inde a Philippo Alexandri patre Magnam Thraciae partem occupaverint, brevique totam in suam ditionem redactam incoluerint, Mercurii cultum praecipui illarum gentium Numinis facile, ut arbitror, adoptarunt, secumque deinde in Lydiam, ubi confederunt, permixti Hyrcanis, transfulerunt. Baculus vero in postica parte, cui Serpens involutus est, tribuitur Aesculapio, cujus rei causam affert Hyginus (Poëtic. Astronom. lib. 2.). Hyrcanos vero Aesculapii, Hygiae, ac Thelesphori cultores maxime fuisse, eorum numi testantur apud Haymium (loc. cit.).

In Numum Thuriorum n. xliI.

Opulentum Magnae Graeciae Oppidum, quod antea Sybaris, deinde Thurium, denique a Romanis appellatum est Copia, suos quovis tempore numos percussisse, multis persuasum jam est. Verum Harduinus, Panellius, Pellerinius, aliique numum illum in aere primae magnitudinis sub Imperatoribus cusum, & inscriptum *Copia*, quem fere omnes cum Tristano superioribus temporibus huic Urbi tribuerant, invictis propemodum argumentis Lugduno restituerunt. Nam Vailantius, qui eum Valentiae citerioris Hispaniae Urbi adjudicaverat, parum suae ipsemet sententiae fidere fassus est. Eum ipsum numum ego quoque possideo: sunt etiam apud me duo Sybaritarum, item & duo Thuriorum jam ab aliis vulgati. Ac Sybaritarum quidem numos perperam Froelichius (Notit. Elem. cap. 2.) Umbris Italiae populis tribuerat; sed alii rectius eos Sybaritis addixerunt. Literae enim YM in utroque signatae ordine retrogrado legendae sunt.

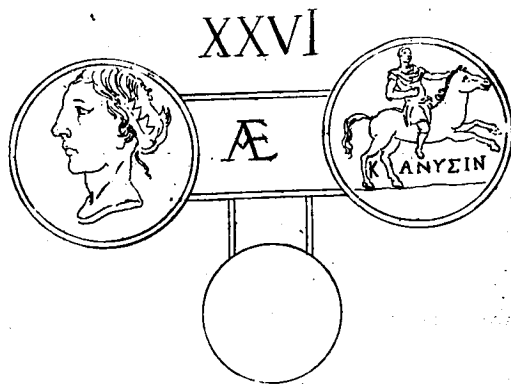
Sed jam ad numum venio, de quo agitur,

tur, & ex quo Dianae apud hos Populos optime a te cultus infertur. Dianae vero Venatricis etiam habitu incedenti faces dari non omnino insolens profecto est. Exempla quaerenti plura occurrent tum in numis, tum in signis antiquis. Pauca ego proferam, quae nunc quidem in mentem veniunt. In numo Siphniorum apud Goltzium (de cujus in recensendis numis suspecta fide jam in utramque partem disputatur) Diana Venatrix d. facem gerit, s. arcum, ad pedes adest Canis. In opusculo secundo eruditi ac Principis Viri Lancellotti, cui titulo, *Aggiunta alla Sicilia Numism.*, est numus (Tab. 2. n. 2.) Mamertinorum Messeniorum, in cujus adversa parte est caput Herculis leonis exuviis tectum, in aversa exhibetur Diana Venatrix, cui ad humeros pharetra, ad pedes est Canis, & utraque manu tenet facem accensam; epigraphe MAMEPTINQN ordine retrogrado scripta est. Cicero in Verrem (lib. 4.): *Fuit apud Segestanos ex aere simulacrum Dianae .... Sagittae pendebant ab humero, sinistra manu retinebat arcum, dextra ardentem facem praeferebat.* Apud Pausaniam vero non uno in loco Signa Dianae Venatricis facem

gestantis invenies : *Ad dexteram* , inquit ille (in Phocicis lib. 10. cap. 37.) *duobus circiter ab Urbe (Anticyra) stadiis saxum eminent excelsum montis pars : erectum ibi Dianae Templum : Deae Signum unum de Praxitelis operibus , dextera faciem gerit , ab humeris pendet pharetra , canis ad laevam adsistit* . Idemque Pausanias (in Arcadicis lib. 8. cap. 37.) ubi Templum Dominae , (sive ea Hera sit , cujus proprium nomen religione quadam obstrictus neque Homerus , neque ipse ausus est apud profanos proferre) non procul ab Acacesio pluribus describit , Dianae Venatricis Signum , sed ornatu prorsus singulari recenset : *Adsistit folio* , inquit , *Diana cervina pelle velata , pendente ex humeris pharetra , altera manu lampadem , Dracones duos altera gestat , adjacet Canis de venationum genere* . Cur faciem Dea gestet , nunc non quaero ; cur vero gestet duos Dracones , id fortasse novum & mirum cuiquam videri potest . Causam vero ex Pausania ipso , ni fallor , videor mihi didicisse . Paulo enim infra idem Pausanias addit : *Cereris filiam non Latonae Dianam fuisse , ab Aegyptiis acceptum sermonem Graecos docuit Aeschylus Euphorionis*

nis filius . Quum igitur Dracones duo Cereri passim tribuantur , atque ejus curram trahere saepissime in numis & antiquis anaglyphis videamus , hinc Arcades , opinor , ut nempe Cereris filiam Dianam ostenderent , Signum Deae effinxerunt , quae Dracones duos gestat , seu potius regit , ut equidem illud Graecum Pausaniae *εχει* latine libentius redderem . Neque enim Cererem ipsam , cui potissimum Dracones tribuuntur , eos manu gestare , sed passim eos manu regere videmus : idem igitur hoc loco de Diana dicendum arbitror . Cur denique Dianae etiam Venatrici faces datae ? Quia nempe *Φωσφορος* est , & *δαδουχος* , *lucifera* , *noctiluca* &c. ut probe nosti & observas : adde etiam , si vis , quia Cereris Filia , & Proserpinae Comes apud quosdam teste Pausania (loc. cit.) . Hoc enim ex veteri mythologia didicimus , cui uni in explicandis antiquis monumentis , quae ad Deos , eorumque , ut ajunt , attributa pertinent , inhaerendum puto . Hoc sane gravissimis Scriptorum testimoniis & omnium consensu comprobatur ; an vero idem de quibusdam nocturnis Oppiani venationibus dici possit , ampliandum censeo .

Statueram his meis litteris hic finem imponere: verum nonnulli eruditi Viri mihi auctores fuerunt, ut praeterea alios duos numos adderem, alterum Canusinorum plane singularem, alterum Adaneorum ipsum quoque inter raros computandum, quod libenter facio.

xxvi.

Caput juvenile, & imberbe, fortasse diadematum.

KANTYIN .... *Canusinorum*. Figura virilis in equo, d. hastam.

CAnusium Apulorum Dauniorum oppidum ad Aufidum amnem Straboni, Plinio, Ptolemaeo, Stephano, & Pomponio: Graecis plerisque *Κανυσίων*; Appiano & Procopio *Κανουσίων*, Stephano *Κανυσίων* dicitur, nunc vulgo *Canosa* in Apulia, Romanorum Colonia, ut ex lapide, quem se ibi excripisse testatur Prætilius (De Via Appia l. 11. cap. 2. pag. 137.) comprobatur.

L. AELIO AVG. LIB.
 AVRELIO · APOLAVSTO
 PANTOMIMO
 AVGVSTALIVM · QQ.
 HIERONICAE · TEMPORIS
 SVI · PRIMO
 COLONIA · AVRELIA
 AVG. PIA · CANVSIVM
 D. D.

Hinc etiam discimus, ut inquit Cl. Muratorius (DCLIX. 3.), Canusium a M. Aurelio Augusto Philosopho Coloniam fuisse deductam. Hujus Urbis conditor fertur fuisse Diomedes Aetoliae Rex, Tydei & Deipilae filius, qui pertaesus vitia & mores Aegialis uxoris, post Trojae excidium patriam exosus, domum reverti noluit; sed in Apuliam profectus, Regni partem a Daunio accepit, pluresque Urbes condidit, quas inter Arpos, seu Argyrippam, quae Urbs primo dicta est Argoshyppium, Salapiam veterem, & Canusium. De Arpis seu Argyrippa non solum Strabo (lib. vi.) sed etiam Virgilius testis est (Aen. lib. xi.):

„ Ille (Diomedes) Urbem Argyrippam patriae cognomine gentis

„ Victor Gargani condebat Japygis oris „

Salapiae vero veteris probabilius quoque est

est conditorem fuisse Diomedem. Vitruvius (l. i. cap. 4.) „ In Apulia Oppidum Salapiae vetus, quod Diomedes a Troja rediens constituit, seu, quemadmodum nonnulli scripserunt, Elphias Rhodius. „ Canusium denique oppidum a Diomede conditum. praeter Strabonem (loc. cit.) testatur quoque Horatius (lib. i. Serm. Saty. 5.)

„ Nam Canus lapidosus (panis) aquae non ditior urna,

„ Qui locus a forti Diomede est conditus olim „

Nisi id forte de Equo Tutico dicitur, ut quidam putaverunt. Arpanorum, & Salapinorum numi vulgati jam sunt, quos ego quoque possideo: sunt autem hujusmodi:

Caput Jovis barbatus, & laureatum.

)(ΑΡΡΙΑΝΩΝ . Aper currens . Numus tertiae magnitudinis .

ΠΥΛΛΑ .... Bos cernuus .

)(ΑΡΡΙΑΝΟΥ . Equus currens . Numus tertiae magnitudinis .

ΣΑΔΑΠΙΝΩΝ . Caput Jovis barbatus & laureatum .

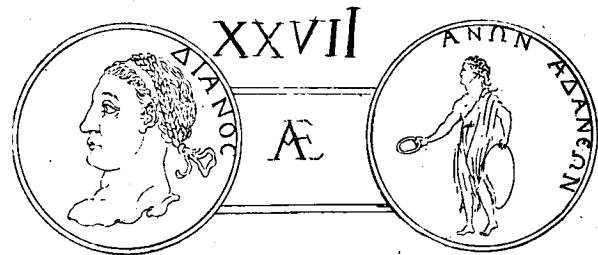
)(ΠΥΛΛΟΥ . Aper currens . In area tridens . Numus tertiae magnitudinis .

Alius similis; sed in area navis acrostolium .

Atque hic obiter observa errorem Gesneri, qui numum Salapinorum tab. LVII. nescio cui Pyllo Urbi tribuit, quae Urbs nuspiam est,

est, aut fuit. Novi plures Urbes Pyli nomine, sed omnes unico dumtaxat A scribuntur. Verum hic in Arpanorum, & Salapinorum numis nomen est Magistratus. Hunc Canusinorum numum edidit ante nos Cl. Magnanius, aliumque Romae nuperrime vidi apud Giraldum eruditum sane Virum, & antiquitatis consultissimum.

Caput juvenile, quod Diadematum videtur, ipsius est fortasse Diomedis. Figura vero virilis in equo Diomedem omnino exhibet Canusii Conditoem & Regem. Hoc enim habitu in numis non raro Urbium Conditoes, aut Reges, aut Heroës proponuntur, quod nemini non notum, & pluribus exemplis comprobatur.

xxvii-

..... ΔΙΑΝΟΥC ..... Gordianus .

)(..... ΑΝΩΝ ΑΔΑΝΕΩΝ, Hadrianorum
Adaneorum Imperator stans capite laureato
d. pateram, s. vestem sublevat .

A Dana Urbs Ciliciae Ptolemaeo, Plinio, Stephano, ad Sarum fluvium Procopio: plura videri possunt apud Cellarium (Tom. II. lib. III. cap. 6.). Nomen Hadrianorum praeferunt Adanei tum apud Theupolum in altero item Gordiani numo, tum apud Vaillantium in numis Diadumeniani, Treboniani, & Valeriani propter aliquod beneficium, quod ab Hadriano acceperint, quo tempore ille Ciliciam peragrabat, quemadmodum testantur ejus numi inscripti, „ *Adventus. Aug. Ciliciae* „ Quapropter in nostro etiam hoc numo splendendum, & legendum censui, „ *αδριανων* „
Sed

Sed ne quid dissimulem, multo plures videntur fuisse litterae, quae detritae sunt in spatio, quod superest ante illas ANΩN. Invenio quidem apud Theupolum numum Maximini inscriptum, MAΞIMEINIANΩN AΔANEΩN,, Sed nullo modo adduci possum, ut credam Adaneos in Gordiani numo Imperatoris inimicissimi nomen praeferre voluisse: praesertim etiam quum videam non solum in Diadumeniani numo ante Gordianum, sed etiam in posterioribus numis Treboniani, & Valeriani, iterum Hadrianorum nomen usurpasse. Vir eruditus testatur se vidisse numum Juliae Domnae sic inscriptum,, AΔANEΩN . AΔP. CEY. ANΩNEINOYΠO,, Hinc fortasse in nostro numo suppleri posset vel Severianorum, vel Antoninorum: quod tamen minime audeo. Sed jam nimis multa, manum, ut ajunt, de tabula.

F I N I S .

